

Štátna veterinárna a potravinová správa SR
Botanická č. 17, 842 13 Bratislava

**Národný pohotovostný plán
pre prípad podozrenia a výskytu pseudomoru hydiny
na území Slovenskej republiky**

Predložil:

prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc.

Hlavný veterinárny lekár SR

december 2021

Schválil:

JUDr. Samuel Vlčan

**Minister pôdohospodárstva
a rozvoja vidieka SR**

Pohotovostný plán je rozdelený do 12 sekcií.

Tento dokument upravuje pohotovostný plán pre pseudomor hydiny (ďalej len „pseudomor“) na území Slovenskej republiky.

Bol aktualizovaný v decembri 2021.

<u>Číslo Sekcie</u>	<u>Téma</u>
1.	Zákonné právomoci
2.	Finančné zabezpečenie
3.	Hierarchia kontrolných orgánov
4.	Národné centrum pre tlmenie chorôb
5.	Kontrola na miestnej úrovni
6.	Skupina odborníkov pre pseudomor
7.	Ľudské zdroje
8.	Smernice pre zamestnancov
9.	Diagnostické laboratória
10.	Núdzové očkovanie
11.	Tréningové programy
12.	Publicita / Informovanie verejnosti o pseudomore

Definícia pseudomoru hydiny:

Pseudomor hydiny je infekcia vyvolaná všetkými aviárnymi kmeňmi paramyxovírusu 1, ktoré majú u jednodňových kurčiat index intracerebrálnej patogenity (ICPI) vyšší než 0,7.

SEKCIA 1 ZÁKONNÉ PRÁVOMOCI

Slovenská republika má zákonné právomoci na zabezpečenie rýchlej a účinnej eradikačnej kampane a implementovanie pohotovostného plánu.

1.1 Právny rámec pre kontrolu pseudomoru je obsiahnutý v týchto dokumentoch:

- Zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/687 zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie EP a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o pravidlá prevencie a kontroly určitých chorôb zo zoznamu
- Príručka diagnostických testov a vakcín pre suchozemské zvieratá OIE (aktualizácia máj 2021), kapitola 3.3.14.
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/688 zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie EP a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o požiadavky na zdravie zvierat pri premiestňovaní suchozemských zvierat a násadových vajec v rámci Únie
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/689 zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie EP a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o pravidlá dohľadu, eradikačných programov a štatútu bez výskytu choroby pre určité choroby zo zoznamu a objavujúce sa choroby
- Nariadenie Rady (ES) 1099/2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania
- Nariadenie vlády SR č. 432/2012 Z. z. o ochrane zvierat počas usmrcovania

1.2 Hlásenie o podozrení z výskytu pseudomoru hydiny

Sanitačné práce a iné činnosti v ohnisku

Odstránenie kadáverov

Kontrola premiestňovania zvierat

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 39/2007 Z.z. je vlastník alebo držiteľ zvierat povinný hlásiť orgánu veterinárnej správy podozrenie alebo výskyt pseudomoru hydiny. Každá osoba, ktorá v súvislosti so stykom so zvieratami, spermou, násadovými vajcami, prípadne živočíšnymi produktmi zistí podozrenie na pseudomor hydiny, je povinný bez meškania upovedomiť o tom príslušný orgán veterinárnej správy a podľa svojich možností urobiť nevyhnutné opatrenia na to, aby nedošlo k rozšíreniu choroby.

Orgány veterinárnej správy majú právomoc nariadiť uzatvorenie chovu, v ktorom sú zvieratá podozrivé z pseudomoru hydiny alebo nakazenia touto chorobou. Vlastník je povinný podozrivé zviera uzatvoriť a izolovať. Akákoľvek manipulácia s krmivom, odpadmi, výrobkami a inými predmetmi, ktoré by mohli byť nositeľmi vírusu pseudomoru hydiny je zakázaná. Pohyb osôb dnu a von z izolovaného priestoru je taktiež obmedzený a podlieha súhlasu úradného veterinárnej správy.

Po laboratórnom potvrdení choroby je cieľom nariadených opatrení dostať chorobu pod kontrolu, vyčistiť a vydezinfikovať všetky miesta, ktoré prišli do kontaktu s uhynutými alebo podozrivými zvieratami.

Zákon o veterinárnej starostlivosti oprávňuje orgány veterinárnej starostlivosti nariadiť odstránenie všetkých kadáverov zvierat.

1.3 Usmrtenie infikovaných zvierat a zvierat, ktoré prišli do kontaktu s infikovanými zvieratami alebo prostredím a spôsob nahradenia škody

§ 17 zákona č. 39/2007 Z.z. umožňuje orgánom veterinárnej správy nariadiť opatrenia na zabránenie šírenia choroby, ktorými sa nariadi izolácia a usmrtenie zvierat infikovaných pseudomorom ako aj ostatných zvierat, ktoré boli v kontakte s vírusom pseudomoru.

Príslušný orgán veterinárnej správy nariadi v ohnisku usmrtiť všetku hydinu v chove pod veterinárnym dozorom tak, aby sa zabránilo šíreniu vírusu pseudomoru a neškodné odstránenie usmrtenej a uhynutej hydiny pod veterinárnym dozorom spôsobom, ktorý vylúči nebezpečenstvo rozširovania vírusu pseudomoru.

Nariadenie rady (ES) 1099/2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania.

Nariadenie vlády SR č. 432/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat počas usmrcovania. Štandardný operačný postup na usmrcovanie zvierat (ďalej len „ŠOP“), súčasťou ktorého je akčný plán na vykonanie depopulácie.

Zákon č. 39/2007 Z.z. upravuje náhradu škody, ktorá bude vyplatená za škody v dôsledku výskytu pseudomoru.

Ak sa na území Slovenskej republiky vyskytne pseudomor, chovateľovi zvierat na úhradu nákladov a strát spôsobených nariadenými opatreniami možno poskytnúť podporu podľa osobitného predpisu (MPRV SR poskytuje dotácie chovateľom podľa zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Poistovne - uhrádzajú škody v rozsahu poistnej zmluvy. Úhradu nákladov a strát pre jedného chovateľa zvierat je možné poskytnúť do 100 % nákladov a strát.

1.4 Určenie ochranných pásiem a pásiem dohľadu

Zákon č. 39/2007 Z.z. dáva orgánom veterinárnej správy právomoc na vymedzenie ochranného pásma a pásma dohľadu. Legislatíva taktiež oprávňuje modifikáciu týchto pásiem v prípade potreby. Tieto pásma obmedzujú voľný pohyb zvierat a umožňujú podrobnejšie sledovanie ďalších pohybov.

1.5 Núdzové očkovanie

Štátna veterinárna a potravinová správa SR môže podľa zákona č. 39/2007 Z.z. nariadiť núdzové očkovanie zvierat proti pseudomoru. Príslušný orgán veterinárnej správy nariadi núdzové očkovanie podľa vypracovaného plánu, ak to vyžaduje nákazová situácia.

1.6 Súčinnosť orgánov policajného zboru, jednotiek civilnej ochrany a príslušníkov ozbrojených síl a colných orgánov

Podľa § 16 zákona č. 39/2007 Z. z. sú v prípade výskytu pseudomoru policajný zbor, jednotky civilnej ochrany, príslušníci ozbrojených síl a colné orgány povinné spolupracovať pri zabránení šíreniu a eradikácii choroby.

SEKCIA 2 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE

2.1 Personál

Mzdové náklady pracovníkov orgánov veterinárnej správy, ako aj pracovníkov zamestnaných na dobu určitú pre zabezpečenie plnenia úloh v krízových situáciách, sú kryté zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

2.2 Materiálne vybavenie a spotrebný materiál

Náklady na materiálne vybavenie a spotrebný materiál sú kryté z rozpočtových zdrojov Slovenskej republiky.

2.3 Usmrtenie, odstránenie kadáverov a kontaminovaného materiálu, sanitácia

Vzniknuté náklady sú kryté z rozpočtových zdrojov Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

2.4 Vyplatenie odškodného

Vzniknuté náklady sú kryté z rozpočtových zdrojov Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Podľa § 45 zákona č. 39/2007 Z.z. vakcína a výkon očkovania sú hradené z prostriedkov štátneho rozpočtu, len ak o úhrade nákladov na očkovanie rozhodne Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky na základe návrhu hlavného veterinárneho lekára.

SEKCIA 3 HIERARCHIA KONTROLNÝCH ORGÁNOV

3.1 Zodpovednosť za kontrolu pseudomoru na území Slovenskej republiky má minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Výkonom kontroly je poverený hlavný veterinárny lekár.

3.2 Hlavný veterinárny lekár splnomocňuje pracovníka národného centra pre tlmenie chorôb, aby vypracoval a aktualizoval pohotovostný plán pre prípad podozrenia a výskytu pseudomoru.

V prípade výskytu nákazy, bude národné centrum riadiť všetky činnosti v súlade s príkazmi hlavného veterinárneho lekára.

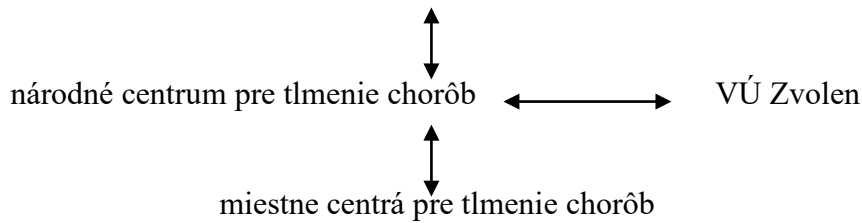
Národné centrum pre tlmenie chorôb je uvedené v prílohe č. 1 tohto pohotovostného plánu.

Miestne centrá pre tlmenie chorôb sú zodpovedné za kontrolu pseudomoru (ohniská a obmedzenia) v rámci svojho regiónu.

Minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

hlavný veterinárny lekár ŠVPS SR

SEKCIA 4 NÁRODNÉ CENTRUM PRE TLMENIE CHORÔB

- 4.1 Hlavný veterinárny lekár s podporou národného centra pre tlmenie chorôb je zodpovedný za:
- riadenie miestnych centier pre tlmenie chorôb
 - styk s diagnostickými laboratóriami
 - zabezpečenie finančných prostriedkov na uskutočnenie pohotovostného plánu
 - zabezpečenie výcvikových programov a nominovanie pracovníkov pre verejné výcvikové programy
 - zabezpečenie osvetových kampaní
 - riadenie ostatných orgánov v prípade vzniku choroby
 - rozmiestnenie personálu a ostatných zdrojov do miestnych centier pre tlmenie chorôb
 - schválenie ochranných pásiem a pásiem dohľadu
 - uzavretie hraničných priechodov v prípade potreby
 - schválenie uvoľnenia očkovacej látky a určenie vakcinačných zón
 - zabezpečenie núdzových finančných zdrojov, určených na krytie nákladov spojených s nákazou
 - styk s poľnohospodárskymi obchodnými združeniami a médiami
 - za informovanie O.I.E.
 - styk s Komisiou Európskej Únie
- 4.2 Hlavný veterinárny lekár je oprávnený v naliehavých prípadoch priamo riadiť každého veterinárneho lekára, ktorý vykonáva odborné veterinárne činnosti na území Slovenskej republiky.
- 4.3 Národné centrum pre tlmenie chorôb je vybavené:
- potrebným zariadením a zásobami (prostriedkami komunikácie – telefónmi, faxmi, e-mail);
 - mapami a inými materiálmi potrebnými na riadenie opatrení na tlmenie chorôb;
 - zoznamami národných organizácií, ktoré musia byť kontaktované v prípade vypuknutia choroby (Príloha č. 10).

SEKCIA 5 KONTROLA NA MIESTNEJ ÚROVNI

- 5.1 Za pripravenosť na výskyt a kontrolu pseudomoru na miestnej úrovni je zodpovedný regionálny veterinárny lekár - riaditeľ regionálnej veterinárnej a potravinovej správy (ďalej „RVPS“). Každé miestne centrum riadi obvykle inšpektor pre zdravie a ochranu zvierat, ktorý je zodpovedný priamo hlavnému veterinárnemu lekárovi Slovenskej republiky. Existuje 40 RVPS a miestnych centier pre tlmenie chorôb, ktoré sledujú zdravotný stav zvierat vo svojom regióne. Mapa ukazujúca územie, ktoré pokrýva každé centrum, je v Prílohe č. 2 tohto národného pohotovostného plánu.
- 5.2 V prípade výskytu choroby môže riaditeľ RVPS určiť dočasné centrum pre tlmenie choroby v mieste výskytu choroby.

- 5.3 Miestne centrá pre tlmenie chorôb sú vybavené potrebnými zariadeniami a zásobami, aby mohli okamžite zasiahnuť v prípade vzniku choroby. Zoznam formulárov a oznámení používaných miestnymi centrami je v Prílohe 3 tohto národného pohotovostného plánu. Zloženie a základné úlohy miestneho centra pre tlmenie chorôb sú uvedené v Prílohe č. 8. Vybavenie miestneho centra pre tlmenie chorôb je uvedené v Prílohe č. 9.
- 5.4 V stave núdze môžu byť potrebné zariadenia dodané aj prostredníctvom súkromných firiem.
- 5.5 Miestne centrá pre tlmenie chorôb zodpovedajú za:
- nariadenie opatrení v ohnisku, v ochrannom pásme a v pásme dohľadu,
 - riadenie a vykonávanie miestnych kontrolných opatrení v prípade vzniku choroby,
 - styk s národným centrom pre tlmenie chorôb a za určenie rozsahu ochranných pásiem a pásiem dohľadu,
 - zabezpečenie epizootologického vyšetovania v spolupráci so skupinou odborníkov a za transport vzoriek do diagnostických laboratórií,
 - udržiavanie spojenia so VÚ Zvolen v súvislosti s odberom a transportom vzoriek,
 - styk s políciou pri izolovaní infikovaných priestorov a pri iných obmedzeniach v oblasti,
 - dozor nad ohniskom a nad všetkými prácami v infikovaných priestoroch vrátane ohodnotenia škody, usmrtenia a odstránenie všetkých nakazených zvierat a zvierat podozrivých z infekcie a kontaminácie (nákazy a nakazená),
 - dozor nad čistením a dezinfekciou infikovaných priestorov, materiálu a dopravných prostriedkov,
 - určenie očkovacieho (vakcinačného) tímu,
 - vyšetrenie chovov v ochrannom pásme a pásme dohľadu (pozorovania),
 - udržiavanie spojenia s políciou, poľnohospodárskymi a obvodnými/okresnými spoločnosťami, farmármi, bitúnkami a ostatnými prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov, kafilériami a ostatnými spracovateľmi VŽP, prevádzkovateľmi krmivárskych podnikov a pod.,
 - pravidelné informovanie verejnosti o rizikách infekcie a za pripravenosť v prípade vzniku choroby na území svojho regiónu,
 - vykonávanie osvetových kampaní,
 - usporiadanie a zúčastňovanie sa na cvičeniach pre úspešné tlmenie choroby,
 - súčinnosť pri ohodnocovaní vzniknutých škôd.
- 5.6 Povinnosti pri výskyte choroby vyplynú i pre ďalšie orgány.
- polícia, armáda, orgány civilnej ochrany, colné orgány – budú asistovať pri zabezpečení infikovaných priestorov a kontrolovať pohyb v oblasti.
- 5.7 Zloženie miestneho centra pre tlmenie chorôb:
- koordinančný tím
 - administratívny tím
 - epizootologický tím
 - eradikačný tím, súčasťou ktorého je aj veterinárny inšpektor ochrany zvierat
 - očkovací tím
 - kontrolný tím
- V prípade výskytu choroby môže riaditeľ RVPS po konzultácii s nadriadenými orgánmi požiadať o pomoc iné centrum.

- 5.8 Miestne centrum pre tlmenie chorôb bude v nepretržitom kontakte s národným centrom a skupinou odborníkov pre pseudomor, aby sa určila správna stratégia eradikácie choroby.

SEKCIA 6 SKUPINA ODBORNÍKOV PRE PSEUDOMOR

- 6.1 Zloženie skupiny odborníkov pre pseudomor je uvedený v Prílohe č. 4.
- 6.2 V prípade výskytu choroby, bude skupina odborníkov okamžite mobilizovaná a premiestnená do postihnutej oblasti. Primárnou úlohou skupiny je zhotoviť správu, ktorá by podrobne informovala miestne centrá pre tlmenie chorôb o možnom pôvode nákazy, ako aj o možnosti jej rozšírenia. Za pomoci miestnych centier pre tlmenie chorôb odoberie dostatočné množstvo diagnostických vzoriek a tieto zašlú do VÚ Zvolen a prostredníctvom VÚ Zvolen do Referenčného laboratória Európskej únie (EURL) pre aviárnu influenzu a pseudomor v Taliansku. Skupina odborníkov môže taktiež odporučiť miestnym centrá ako postupovať pri čistení, dezinfekcii a odstraňovaní kadáverov.
- 6.3 Členovia skupiny odborníkov budú zapojení aj do tréningových kurzov pre pracovníkov každého miestneho centra a budú asistovať pri spracovaní pohotovostného plánu.

SEKCIA 7 ĽUDSKÉ ZDROJE

Národné centrum pre tlmenie chorôb vedie zoznam veterinárnych lekárov a administratívnych pracovníkov, ktorí môžu byť privolaní v prípade výskytu pseudomoru. Školení pracovníci pre prípad výskytu pseudomoru (alebo so skúsenosťami s pseudomorom) sú uvedení v Prílohe č. 5.

SEKCIA 8 SMERNICE PRE ZAMESTNANCOV

Operačný manuál pre pseudomor je uvedený v Prílohe č. 6.

SEKCIA 9 DIAGNOSTICKÉ LABORATÓRIUM

- 9.1 Diagnostické laboratórium pre pseudomor
- 9.1.1. Národné referenčné laboratórium - virologické laboratórium Veterinárny ústav Zvolen, Pod dráhami 918, 960 86 Zvolen.
- 9.1.2 Referenčné laboratórium Európskej únie: Istituto Zooprofilattico Sperimentale delle Venezie, Viale dell'Università 10, 35020 Legnaro (PD), Italy

SEKCIA 10 NÚDZOVÉ OČKOVANIE

- 10.1 Pre núdzové očkovanie sa použijú komerčné očkovacie látky kontrolované a schválené ÚŠKVBL Nitra.
- 10.2 Pohotovostný plán pre očkovanie je uvedený v Prílohe č. 7. Očkovací tím je súčasťou miestneho centra pre tlmenie chorôb.

SEKCIA 11 TRÉNINGOVÉ PROGRAMY

Vzdelávacie programy za účelom aktualizácie a rozvoja poznatkov, týkajúcich sa terénnych a administratívnych postupov

- periodicky sa budú organizovať školenia zamerané na etiológiu, patogenézu, klinické príznaky a diagnostiku pseudomoru pre vybraných pracovníkov orgánov štátnej správy vo veterinárnej oblasti s využitím videozáznamov,
- všetci novoprijatí pracovníci orgánov štátnej správy sú oboznámení s pohotovostnými plánmi pre prípad podozrenia a výskytu pseudomoru,
- všetci pracovníci orgánov štátnej správy sú oboznámení s aktualizáciou pohotovostných plánov pre prípad podozrenia a výskytu pseudomoru,
- súčasťou prípravy na I. atestáciu veterinárnych lekárov je samostatná časť o chorobách hydiny

SEKCIA 12 PUBLICITA A INFORMOVANIE VEREJNOSTI O PSEUDOMORE

- 12.1 Cieľom publicity a informačných kampaní je zabezpečiť rozsiahlu informovanosť o pseudomore, o klinických príznakoch, aby osoby, ktorí sú v pravidelnom kontakte s hydinou a iným vtáctvom žijúcim v zajatí, okamžite hlásili podozrenie na pseudomor. Informovanosť je zabezpečená odbornými článkami v časopisoch, organizáciou prednášok, kurzov, pomocou médií, zverejnením informácií na webovej stránke Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR: www.svps.sk.
- 12.2 Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky vydáva v závislosti od nákazovej situácie informatívne materiály, prípadne letáky o pseudomore, ktoré sú určené pre chovateľov hydiny a iného vtáctva žijúceho v zajatí.
- 12.3 Regionálne veterinárne a potravinové správy udržiavajú kontakt s chovateľmi a pravidelne ich informujú o aktuálnej nákazovej situácii pseudomoru v Slovenskej republike, v členských štátoch Európskej Únie a v tretích krajinách.

Prílohy

1. Národné centrum pre tlmenie chorôb
2. Mapa ukazujúca územie, ktoré pokrývajú miestne centrá pre tlmenie chorôb
3. Zoznam formulárov a hlásení používaných miestnymi centrami pre tlmenie chorôb
4. Skupiny odborníkov pre pseudomor
5. Veterinárni lekári školení pre prípad výskytu pseudomoru (alebo so skúsenosťami s touto chorobou)
6. Operačný manuál pre pseudomor
7. Pohotovostný plán pre očkovanie.
8. Miestne centrá pre tlmenie chorôb
9. Vybavenie miestnych centier pre tlmenie chorôb
10. Zoznam národných organizácií, ktoré musia byť kontaktované v prípade podozrenia a/alebo potvrdenia choroby
11. Tlačivá
12. Počet a lokalizácia všetkých schválených chovov hydiny

Príloha č. 1

Slovenská republika

Národné centrum pre tlmenie chorôb zvierat

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
Botanická 17
843 12 Bratislava

Funkciu vedúceho Národného centra pre tlmenie chorôb zvierat plní vedúci odboru zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR

MVDr. Martin CHUDÝ
tel.: 02/602 57 230, 02/602 57 229
+421 905 589 169
fax : 02/602 57 247
E-mail : martin.chudy@svps.sk

Príloha č. 2

Zoznam a mapa miestnych centier pre tlmenie chorôb

1 Bratislava	15 Púchov	29 Spišská Nová Ves
2 Senec	16 Prievidza	30 Košice – mesto
3 Dunajská Streda	17 Žiar nad Hronom	31 Košice – okolie
4 Galanta	18 Zvolen	32 Trebišov
5 Trnava	19 Veľký Krtíš	33 Michalovce
6 Senica	20 Lučenec	34 Poprad
7 Komárno	21 Rimavská Sobota	35 Stará Ľubovňa
8 Nové Zámky	22 Banská Bystrica	36 Prešov
9 Levice	23 Martin	37 Vranov nad Topľou
10 Nitra	24 Liptovský Mikuláš	38 Bardejov
11 Topoľčany	25 Žilina	39 Svidník
12 Šaľa	26 Čadca	40 Humenné
13 Nové Mesto nad Váhom	27 Dolný Kubín	
14 Trenčín	28 Rožňava	

Príloha č. 3

Zoznam formulárov a hlásení používaných miestnymi centrami pre tlmenie chorôb

Názov formulára
1. Správa o podozrení z nákazy - pseudomoru hydiny
2. Epizootologické šetrenie pri podozrení/potvrdení* z pseudomoru hydiny
3. Veterinárne opatrenia pri podozrení na výskyt pseudomoru hydiny
4. Protokol o vyšetrení zvierat podozrivých z pseudomoru hydiny
5. Zrušenie opatrení - ak choroba nie je laboratórne potvrdená
6. Správa o výskyte nákazy – pseudomoru hydiny
7. Denné hlásenie o epizootologickej situácii pri výskyte nákazy pseudomoru hydiny
8. Veterinárne opatrenia pri potvrdení pseudomoru hydiny (v ohnisku, v ochrannom pásme, v pásme dohľadu, pre kontaktné chovy)
9. Súpis chovov a počty zvierat v ohnisku, v ochrannom pásme, v pásme dohľadu pri podozrení/potvrdení* pseudomoru hydiny v chove hydiny alebo iných vtákov žijúcich v zajatí
10. Úradný záznam o usmrtení zvierat a o likvidácii materiálov, ktoré môžu prenášať vírus pseudomoru hydiny v ohnisku pseudomoru hydiny
11. Úradný záznam o vykonaní predbežného/záverečného čistenia a dezinfekcie
12. Zrušenie veterinárnych opatrení
13. Správa o zániku nákazy
14. Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie hydiny a vtákov na mor hydiny a pseudomor hydiny
15. Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie voľne žijúcich vtákov na aviárnu influenzu a pseudomor

Zásady pri posielaní formulárov sú nasledovné:

V prípade podozrenia na pseudomor:

Miestne centrum pre tlmenie chorôb pošle národnému centru pre tlmeniu chorôb:

- Správu o podozrení z nákazy - pseudomoru hydiny;
- Epizootologické šetrenie pri podozrení z pseudomoru hydiny;
- Veterinárne opatrenia pri podozrení na výskyt pseudomoru hydiny;
- Protokol o vyšetrení zvierat podozrivých z pseudomoru hydiny;
- Súpis chovov a počty zvierat v ohnisku, v ochrannom pásme, v pásme dohľadu pri podozrení/potvrdení* pseudomoru hydiny v chove hydiny alebo iných vtákov žijúcich v zajatí;
- Zrušenie opatrení ak choroba nie je laboratórne potvrdená.

V prípade potvrdenia pseudomoru:

Miestne centrum pre tlmenie chorôb pošle národnému centru pre tlmenie chorôb:

- Správu o výskyte nákazy – pseudomoru hydiny;
- Denné hlásenie o epizootologickej situácii pri výskyte nákazy pseudomoru hydiny;
- Opatrenia pri potvrdení pseudomoru hydiny (v ohnisku, v ochrannom pásme, v pásme dohadu, pre kontaktné chovy);
- Súpis chovov a počty zvierat v ohnisku, v ochrannom pásme, v pásme dohľadu pri podozrení/potvrdení* pseudomoru hydiny v chove hydiny alebo iných vtákov žijúcich v zajatí;
- Epizootologické šetrenie pri potvrdení pseudomoru hydiny (v ohnisku, v kontaktných chovoch);
- Úradný záznam o usmrtení zvierat a o likvidácii materiálov, ktoré môžu prenášať vírus pseudomoru hydiny v ohnisku pseudomoru hydiny;
- Úradný záznam o vykonaní predbežného/záverečného čistenia a dezinfekcie.

V prípade zániku choroby:

miestne centrum pre tlmenie chorôb pošle národnému centru pre tlmeniu chorôb:

- Zrušenie opatrení
- Správu o zániku nákazy

Formuláre č. 1., 2., 4., 6., 7., 9., 10., 11. a 13. sa nachádzajú v prílohe č. 11.

Formuláre č. 14. a 15. sa nachádzajú na internetovej stránke ŠVPS SR v časti Základné informácie – Laboratórna diagnostika – Žiadanky na laboratórnu diagnostiku:

[Štátna veterinárna správa Slovenskej republiky \(svps.sk\)](http://svps.sk)

[Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky \(svps.sk\)](http://svps.sk)

Príloha č. 4

Skupiny odborníkov pre pseudomor

skupina odborníkov pre pseudomor:

vedúci skupiny - MVDr. Róbert Grič, Regionálna veterinárna a potravinová správa Topoľčany
tel. : 038/532 15 81, 032/532 25 36, +421 904 138 721
fax : 038/532 60 68
E-mail : ZdravieZvierat.TO@svps.sk

člen - MVDr. Oskar Slivka, RVPS Komárno
tel. : 035/77 31 235, +421 905 413 189
fax : 035/773 12 34
E-mail : Riaditel.KN@svps.sk

člen - MVDr. Ľubomír Svoboda, RVPS Nitra
tel. : 037/653 62 02
E-mail : ZdravieZvierat.NR@svps.sk

člen – Prof. MVDr. Anna Ondrejková, PhD., UVLF Košice
tel.: +421 915 984 647
E-mail : [anna.ondrejková@uvlf.sk](mailto:anna.ondrejкова@uvlf.sk)

člen – PaedDr. Imrich Šuba PhD., Slovenská poľovnícka komora Bratislava
tel.: 02/57203311-2, +421 903 434 523
E-mail : spk@polovnictvo.sk

Zástupca VÚ Zvolen: MVDr. Martin Tinák
tel.: 045/530 28 03, 045/530 28 04, +421 907 123 999
E-mail: tinak@svuzv.sk

Príloha č. 5

Zamestnanci školení pre prípad výskytu pseudomoru (alebo so skúsenosťami s pseudomorom).

(i) Počet zamestnancov, ktorí môžu byť povolaní v prípade výskytu pseudomoru v SR

Všetkých cca 980 zamestnancov štátnej správy vo veterinárnej oblasti je školených v istých aspektoch kontroly pseudomoru a v prípade najhoršieho scenáru môžu byť povolaní. Avšak v praxi okolo 600 úradných veterinárov môže byť povolaných kedykoľvek a navyše okolo 50 veterinárnych technikov na pomoc miestnym centrom pre tlmenie chorôb. Zoznam týchto veterinárnych lekárov a technikov je uvedený v regionálnych pohotovostných plánoch a uchováva sa v národnom centre. V tomto zozname je uvedené:

- meno a lokalizácia (bydlisko) členov personálu,
- kvalifikácia, napríklad veterinárny lekár, veterinárny technik,
- praktické skúsenosti (špecifikovanie ochorenia),
- vykonané školenie.

(ii) Počet zamestnancov školených alebo so skúsenosťami na kontrolu pseudomoru

Všetci úradní veterinárni lekári sú školení a videli hoci len na videonahrávkach klinické príznaky pseudomoru ako súčasť nástupnej praxe pravidelných školení organizovaných inštitútom pre vzdelávanie veterinárnych lekárov, prípadne školení organizovaných v rámci I. postgraduálneho školenia. V dôsledku skutočnosti, že sa pseudomor vyskytol poslednýkrát na území Slovenskej republiky v roku 1980, len veľmi málo súčasných zamestnancov má skúsenosti s eradikáciou choroby.

(iii) Počet zamestnancov schopných používať niektorý z jazykov členských štátov EÚ v prípade výskytu pseudomoru hydiny

Zoznam veterinárnych lekárov a technikov schopných plynule používať niektorý z jazykov členských štátov EÚ je uvedený v rámci pohotovostných plánov jednotlivých RVPS v SR. Okrem nich sú ďalší veterinárni lekári, ktorých jazykové schopnosti sú slabšie, no môžu byť využité. Jazyky sú nasledujúce:

Angličtina
Francúzština
Taliančina
Nemčina
Španielčina

Príloha č. 6

Operačný manuál pre pseudomor

1. Predbežné opatrenia

1.1 Ohlásenie choroby

Podозrenie z výskytu pseudomoru musí byť okamžite hlásené hlavnému veterinárnemu lekárovi SR a príslušnej RVPS.

1.2 Postup úradného vyšetovania

V prípade **podozrenia** RVPS bezodkladne vykoná šetrenie (Článok 6 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687) s cieľom potvrdiť alebo vylúčiť pseudomor (klinické vyšetrenie držaných zvierat a odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie) a chov zaraďí pod úradný dohľad.

V čase, keď sa vyšetovanie začne a v prípade, že klinické príznaky svedčia na pseudomor, musí byť okamžite informované národné centrum pre tlmenie chorôb, aby mohli byť vykonané prípravy pre zvládnutie tejto nákazy, ak bude potvrdený výskyt choroby, vrátane uvedenia do aktívneho stavu miestneho centra pre tlmenie chorôb a skupiny odborníkov.

Poverený úradný veterinárny lekár, vykonávajúci vyšetovanie v chove s podozrením na pseudomor, musí mať so sebou pohotovostnú tašku a pohotovostný kufor uvedené v prílohe č. 9.

V prípade chovu s veľkým množstvom zvierat môže byť pre potreby vyšetovania potrebné nasadiť viac ako jedného veterinárneho lekára a zabezpečiť asistenciu technického personálu. Pri prvom podozrení z výskytu je nevyhnutná účasť pracovníka VÚ Zvolen na zabezpečenie správneho odberu a balenia vzoriek, s následným odoslaním do EURL v Taliansku.

2. Veterinárne vyšetovanie

2.1 Nariadenie opatrení

Ak úradný veterinárny lekár prehliadne chov, v ktorom je **podozrenie** na ohnisko, musia sa uplatniť tieto opatrenia:

V prípade **podozrenia** na pseudomor v zariadení príslušný orgán s cieľom zabrániť šíreniu choroby z postihnutých zvierat a zo zariadenia na iné zvieratá, ktoré nie sú postihnuté, alebo na ľudí, dá zariadenie pod úradný dohľad a ihneď uloží tieto predbežné obmedzenia a opatrenia biologickej bezpečnosti:

- zákaz premiestňovania hydiny a vtákov chovaných v zajatí do zariadenia a zo zariadenia,
- zákaz premiestňovania držaných zvierat iných druhov (cicavce) do zariadenia a zo zariadenia,
- zákaz premiestňovania akéhokoľvek produktu, materiálu alebo látky, ktoré môžu byť kontaminované vírusom pseudomoru alebo ich môžu prenášať, zo zariadenia,
- izoláciu hydiny a vtákov chovaných v zajatí a ich ochranu pred voľne žijúcimi vtákmi a ak je to potrebné, pred hmyzom a hlodavcami,
- zákaz usmrcovania hydiny a vtákov chovaných v zajatí, ak ho nepovolí príslušný orgán,
- zákaz premiestňovania produktov, materiálov, látok, osôb a dopravných prostriedkov, ktoré nie je nevyhnutné, do zariadení.

Z niektorých opatrení môže príslušný orgán povoliť premiestňovanie zvierat a produktov zo zariadenia, v ktorom je podozrenie na pseudomor po analýze rizika v súlade s Článkom 7 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

V prípade **podozrenia** na pseudomor v zariadení príslušný orgán nariadi prevádzkovateľom zariadení, v ktorých existuje podozrenie na chorobu, aby bezodkladne zostavili a viedli aktualizovaný „**Inventár**“ s týmito položkami a overí, či to uskutočnili:

- druhy, kategórie a počet zvierat držaných v zariadení,
- druhy, kategórie a počet držaných zvierat druhov, ktoré sa narodili, uhynuli, vykazovali klinické príznaky alebo môžu byť infikované alebo kontaminované pseudomorom v zariadení,
- každý produkt, materiál alebo látku, ktoré môžu byť kontaminované vírusom pseudomoru alebo ho môžu prenášať, v zariadení a
- v relevantných prípadoch, všetky miesta, ktoré môžu umožniť prežitie vektorov vírusu v zariadení.

Ak zariadenie pozostáva z niekoľkých epizootologických jednotiek, vyššie uvedené informácie sa uvedú pre každú jednotku (krdeľ).

Výrazné oznámenie o **podozrení** na pseudomor bude umiestnené na každom vstupe na farmu.

Ak je to považované za potrebné pre zamedzenie ďalšieho rozširovania ochorenia, zákaz opúšťania chovu môže byť rozšírený aj na nevnímavé zvieratá.

Vlastník musí byť inštruovaný, že aj keď úradný veterinárny lekár vykoná úradnú inventúru chovu z epizootologických dôvodov, je povinný viesť evidenciu hydiny podľa kategórií v chove a zoznam spresniť počtom hydiny, ktoré uhynuli alebo sa infikovali. Zoznam sa pravidelne upravuje podľa úhynov zvierat počas doby podozrenia. Informácie na zozname musia byť na požiadanie predložené a pri každej kontrole dozorných orgánov môžu byť skontrolované.

Urgentné kontroly ďalších chovov po vyslovení podozrenia na pseudomor sa netýkajú iba chovu, v ktorom je podozrenie, ale - ak to miestne centrum pre tlmenie chorôb považuje za potrebné - mali by sa rozšíriť aj na iné chovy, ktoré sú v kontakte s chovom a ktoré by mohli byť ohrozené v prípade potvrdenia choroby.

Opatrenia uvedené vyššie zostanú v platnosti, kým sa úradne nevytlúči podozrenie na pseudomor.

V prípade potreby bude policajný zbor požiadaný o pomoc pri uplatňovaní obmedzení.

2.2 Epizootologické šetrenie

Pri **podozrení** na pseudomor miestne centrum pre tlmenie chorôb vykoná epizootologické šetrenie za účelom zistenia:

- dĺžky trvania ochorenia v chove pred nahlásením podozrenia,
- možného pôvodu ochorenia v chove a identifikácie iných chovov, kde sa môžu nachádzať vnímavé zvieratá, ktoré sa mohli infikovať z toho istého zdroja,
- identifikácie každého kontaktného chovu, najmä pohybom zvierat, uhynutých zvierat, konzumných a násadových vajec, mäsa, áut, vybavenia, materiálov alebo ľudí prenášajúcich vírus do alebo z iných chovov, v ktorých sú zvieratá vnímavé na pseudomor.

V rámci epizootologického šetrenia príslušný orgán analyzuje minimálne tieto záznamy zariadenia, v ktorom existuje **podozrenie** na pseudomor (Článok 8, ods. 3 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687):

- „Inventár“ – popísaný v bode 2.1.
- záznamy týkajúce sa pôvodu držaných zvierat (hydiny) a dátumu ich príchodu do zariadenia a odchodu zo zariadenia,
- záznamy týkajúce sa pôvodu a dátumu príchodu do zariadenia a odchodu zo zariadenia iného relevantného prepravného premiestňovania,
- záznamy o produkcii a
- záznamy týkajúce sa návštev zariadenia, ak sú k dispozícii.

Analýza vyššie uvedených záznamov zahŕňa prinajmenšom obdobie monitorovania 21 dní pred dátumom, kedy bolo nahlásené podozrenie.

2.3 Klinické vyšetrenie

Pred klinickým vyšetrením chovu si úradný veterinárny lekár oblečie ochranný odev a obuv a zabezpečí osobnú dezinfekciu. K dispozícii má mať súpis všetkých kategórií hydiny v chove – výkrmová hydina, úžitkový odchov, úžitkový chov, rozmnožovací odchov, rozmnožovací chov, holuby, iné vtáky držané v zajatí. V každej kategórii presný záznam o počte uhynutých zvierat, zvierat s klinickými príznakmi a bez príznakov. Načrtnutý plán chovu musí zahŕňať budovy na farme s označením počtu zvierat v každej kategórii a v každom krdli.

Je potrebné urobiť podrobné vyšetrenie všetkých krdľov chovu s výskytom príznakov svedčiacich na pseudomoru, ako aj iných príznakov ochorenia, a ich identifikáciu a zaznamenať miesto ich pobytu v chove.

Uprednostňuje sa začať kontrolu krdľa v mieste chovu, v ktorých je hydina podľa vyhlásenia vlastníka alebo jeho zástupcu zdravá, ponechajúc podozrivú hydinu na koniec. V prípade veľkých krdľov, najmä ak je obmedzený počet pomocníkov, to nemusí byť možné a môže byť nevyhnutné vyšetriť najprv podozrivé zvieratá.

Klinické príznaky pseudomoru:

Príznaky závisia vo veľkej miere od virulencie a tropizmu vírusu. Neurotropné vírusy vyvolávajú nervové a respiračné príznaky. Viscerotropné vírusy vyvolávajú respiračné príznaky s perakútnym priebehom, zelenú vodnatú hnačku a opuch svalstva hlavy a krku. Nervové príznaky sú charakteristické pre akútnu formu choroby a časté sú u exotického vtáctva.

Kurčatá: Náhly a vysoký úhyn bez klinických symptómov je charakteristický pre perakútnu formu. Ako prvé príznaky sa obyčajne objavujú posedávanie a somnolencia, nezáujem o krmivo. Potom nastupujú príznaky respiračných porúch – vtáky dýchajú s otvoreným zobákom a vydávajú chrapľavé, resp. piskľavé zvuky. V horných častiach dýchacích ciest sa hromadí hlienovitý sekrét, ktorého sa hydina snaží zbaviť fíkaním a mykaním hlavy. Okolo očí, v tvárovej časti hlavy a v krajine hrtanu vzniká edém. Perie je našuchorené a telová teplota je zvýšená. Objavuje sa bieložltá až zelená hnačka, niekedy s prímiesou krvi. V dôsledku respiračných porúch dochádza k cyanóze hrebeňa a lalôčikov. Ak vtáky prežijú prvotnú akútnu fázu, objavujú sa príznaky porúch CNS – chôdza je nekoordinovaná, vznikajú klonické kŕče, alebo tremory svalstva. Charakteristické je stočenie alebo vyvrátenie krku (tortikolis, opistotonus) a nasledujú parézy až paralýzy krídiel a nôh.

Nosnice: Prvým príznakom je pokles až úplné zastavenie znášky na obdobie 1 – 3 týždňov. Produkcia vajec sa upravuje veľmi pomaly a obyčajne nedosiahne predpokladanú krivku znášky. Zmenená je kvalita škrupiny a bielka. V rozmnožovacích chovoch je výrazný pokles liahnivosti. V očkovaných chovoch môže byť porucha znášky jediným klinickým príznakom pseudomoru.

Morky: Klinické príznaky sú podobné ako u kurčiat a nosníc, ale morbidita a mortalita je obyčajne nižšia. Straty sú spôsobené najmä znížením úžitkovosti.

Holuby: Charakteristickým príznakom je našuchorené perie, apatia, anémia, chudnutie a vodnatá hnačka. Nervové príznaky sa prejavujú tremorom hlavy a neskôr paralýzou končatín, stočením alebo vyvrátením krku, ataxiou, poruchami videnia, neschopnosťou letu. Morbidita je vysoká, mortalita dosahuje u mláďat 20 – 60 %.

2.4 Post - mortem vyšetrenie

Postmortálne lézie sú u pseudomoru variabilné a závisia na tropizme a virulencii prítomného vírusu. Pitevné nálezy zodpovedajú klinickým formám choroby.

V akútnej fáze choroby sa nachádzajú hyperémie a krvácaniny na serózach, slizniciach, v telovom tuku a v mnohých orgánoch. V tráviacom trakte, najmä v tenkom čreve, hemorágie prechádzajú do nekrotických zmien rôzneho rozsahu a veľkosti. Môžu sa vyskytovať difteroidno-nekrotické vredy, ktoré sú ohraničené lemom edematózneho tkaniva. Charakteristické sú takéto zmeny v ileocekálnych tonzilách. Veľmi časté sú krvácaniny na sliznici žľaznatého žalúdka v mieste vyústenia žliazok.

V respiračnom aparáte sa môže nachádzať hlienovitý exsudát v nosových otvoroch, hrtane a priedušnici, v ktorej sa vyvinie hemoragický zápal. Vzdušné vaky sú zakalené a zhrubnuté a môžu byť pokryté seróznym až kazeóznym exsudátom. Pľúca sú pneumotické, alebo prekrvené.

U nosníc sa zisťujú silné krvné výlevy do žltkových folikulov. Folikuly sú ochabnuté a žltok vytečený do telovej dutiny spôsobuje peritonitídu. V prvých fázach je zväčšená slezina, ktorá sa neskôr scvrkáva.

U holubov sa zisťujú enteritídy, krvácaniny na sliznici žľaznatého žalúdka, zápal obličiek a konjunktivitída.

2.5 Odber vzoriek

2.5.1 Vzorky na izoláciu vírusu pseudomoru:

Najvhodnejšími vzorkami na izoláciu vtáčích paramyxovírusov sú výtery kloaky, prípadne priedušnice, alebo trus. Tieto sa odoberajú bez ohľadu na klinické príznaky alebo patologicko-morfologický nález. Ostatné vzorky sa odoberajú len od čerstvo uhynutej, alebo usmrtenej hydiny. Vhodnými vzorkami sú orgány, ktoré klinicky vykazovali poškodenie, napríklad pri nervových príznakoch mozog. Virulentný vírus pseudomoru môže byť izolovaný z pľúc, priedušnice, hrtanu, sleziny, pečene, srdca, obsahu čriev a mozgu. Odobrané vzorky sa uchovávajú oddelene. Vírus je v tkanivách prítomný v inkubačnej dobe (1-4 dni) a počas klinickej fázy ochorenia (3-10 dní).

Odobraté vzorky sa vkladajú do vhodných nádobiek do fosfátom pufovaného fyziologického roztoku (PBS), ktorého pH sa po pridaní antibiotík upravuje na 7,0 – 7,4. Vhodnými antibiotikami sú penicilín (2000 IU/ml), streptomycín (2 mg/ml), gentamycín (0,05 mg/ml) a mykostatín (1000 IU/ml). U vzoriek obsahujúcich trus sa koncentrácia antibiotík 5 násobne zvyšuje. Pri nebezpečenstve kontaminácie vzoriek chlamýdiami sa navyše pridáva oxytetracyklín (50 mg/ml).

2.5.2 Natívna krv (pre zisťovanie protilátok):

Na požiadanie národného centra pre tlmenie chorôb alebo skupiny odborníkov sa do štandardných skúmaviek alebo hemosiek odoberie natívna krv.

2.6 Odosielanie materiálu

Každá vzorka sa uloží do sklenenej nádoby s transportným médiom a utesní zátkou s gumeným tesnením. Ako ďalšie opatrenie sa okolo vrchnáka obtočí vodotesná páska. Na odstránenie kontaminácie vírusom z vonkajšieho povrchu nádoby sa táto potrie malým množstvom dezinfekčného roztoku (vhodný je 0,2% roztok kyseliny citrónovej) a opláchne čistou vodou. Nádobka sa potom označí druhom materiálu, dátumom a miestom odberu a druhom, kategóriou a identifikáciou zvierat'a, resp. chovu, v ktorom bol materiál odobratý. Sklenená nádoba sa potom zabalí do mäkkého materiálu a uloží do kovovej nádoby, aby sa minimalizovalo riziko rozbitia a úniku obsahu. Kovová nádoba musí byť označená a uzavretá najlepšie skrutkovacím vrchnákom s gumeným tesnením.

Po dôkladnom zabalení sa vzorky prevezú, najlepšie poslom, v každom prípade však čo najrýchlejšie do národného referenčného laboratória. Laboratórium musí byť oboznámené s odoslaním diagnostických vzoriek a informované o očakávanom čase, kedy by mali byť doručené, aby mohol byť pripravený ich príjem a testovanie. Počas prevozu by sa mali chladiť, nie však mraziť. V laboratóriu sa vzorky môžu uskladňovať pri teplote 4°C, ale čo najskôr by mali byť vyšetrené na prítomnosť vírusu pseudomoru a v prípade pozitIVITY vyšetrené testom na intracerebrálnu patogenitu.

Vzorky musí sprevádzať dôkladne vyplnená Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie hydiny a vtákov na aviárnu influenzu a pseudomor hydiny a/alebo Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie voľne žijúcich vtákov na aviárnu influenzu a pseudomor.

Je dôležité, aby žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie pseudomoru, obsahovala aj anamnestické údaje o chove a prípadne epizootologické údaje, ktoré sú k dispozícii, vrátane pravdepodobného zdroja infekcie a dátumu zavedenia.

Takmer vždy pri primárnych ohniskách, prípadne aj z iných ohnísk (podľa zvaženia skupiny odborníkov), budú odoslané vzorky do EURL pre typizáciu a genetické vyšetrenie vírusu. Výsledky týchto testov

poskytnú hodnotné informácie o vzťahu medzi ohniskami a o tom, ktorý kmeň očkovacej látky by sa mal použiť v prípade potreby núdzového očkovania.

Ak majú byť vzorky odoslané aj do EURL, balenie musí vyhovovať protokolom pre transport biologického materiálu podľa univerzálnej poštovej konvencie a s požiadavkami príslušného dopravcu. Vzorky musia byť zabalené tak, ako bolo popísané vyššie pre dopravu do národného referenčného laboratória - zabalené v mäkkom materiáli a umiestnené v pevnej kartónovej, alebo drevenej krabici. Vonkajší obal by mal byť zabalený do pevného papiera a zabezpečený lepiacou páskou alebo zaviazaný (vhodné je použiť pásku s vyznačením „biologické riziko“) s označením:

PATHOLOGICAL MATERIAL OF NO COMMERCIAL VALUE

ISTITUTO ZOOPROFILATTICO SPERIMENTALE DELLE VENEZIE

VIALE DELL'UNIVERSITÀ 10

35020 LEGNARO (PD)

ITALY

PERISHABLE FRAGILE TO BE COLLECTED AT AIRPORT BY ADDRESSEE

KEEP AT 4°C CENTIGRADE

Ak sa budú vzorky posielat' do EURL, nádoby so vzorkami (sklenené nádoby vo vnútri kovových nádob) sa okamžite uložia do suchého ľadu a do izolovanej krabice s ventilačným priechodom, aby sa vzorky prudko zmrazili a udržiavali pri teplote – 70°C počas celej doby prepravy. Krabica musí byť zabalená, zapečatená a označená tak, ako je uvedené vyššie pre ostatné vzorky, okrem poznámky o teplote 4°C.

2.7 Hlásenie národnému centru pre tlmenie chorôb

Po ukončení predbežného vyšetrovania, odobratí potrebných diagnostických vzoriek a zabezpečení odoslania vzoriek do národného referenčného laboratória, úradný veterinárny lekár predtým než opustí podozrivé hospodárstvo vyplní predbežné hlásenie a zašle ho buď faxom alebo nahlási telefonicky národnému centru pre tlmenie chorôb. V každom prípade sa poverený úradný veterinárny lekár spojí s miestnym centrom pre tlmenie chorôb, aby mohol dostať inštrukcie, týkajúce sa ďalšieho postupu pred opustením farmy.

2.8 Činnosť v období do obdržania laboratórnych výsledkov

Obmedzujúce opatrenia nariadené podľa odseku 2.1 zostanú v platnosti, až kým nebude úradne vylúčené podozrenie na pseudomor.

Vlastník alebo jeho zástupca, musia byť informovaní, že môže trvať aj niekoľko dní, než budú známe výsledky testov, ale že za ten čas môže veterinárny lekár navštíviť chov a ošetriť choré zvieratá za predpokladu dodržania opatrení biologickej bezpečnosti.

Úradný veterinárny lekár pred opustením chovu skontroluje, či vlastník alebo jeho zástupca porozumeli opatreniam, ktoré boli nariadené na prevádzku jeho chovu a dezinfekčným opatreniam, ktoré sú potrebné pre vstup oprávnených osôb do chovu.

Zabezpečí sa bezpečná likvidácia kadáverov zvierat, ktoré uhynuli, alebo boli usmrtené pre diagnostické účely. Toto musí byť vykonané pod úradným dozorom a spôsobom, ktorý zamedzí riziku rozšírenia vírusu pseudomoru. Ďalšie návštevy chovu v rámci dozoru budú zabezpečené po konzultácii s národným centrom pre tlmenie chorôb.

V súlade s Článkom 9 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 môže príslušný orgán v prípade **podozrenia** na pseudomor v zariadení pre chov hydiny a vtákov v zajať zriadiť dočasné reštrikčné pásma. V zariadeniach v rámci dočasného reštrikčného pásma uplatní aspoň opatrenia stanovené v Článku 7 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687. Dočasné reštrikčné pásmo bude príslušným orgánom zachované dovtedy, kým sa nepotvrdí alebo nevytlúči výskyt pseudomoru v podozrivom chove.

2.9 Negatívne výsledky

Ak sú výsledky testov negatívne, nariadené opatrenia môžu byť okamžite zrušené. Je však možné, že zostane podozrenie na výskyt pseudomoru a na základe toho bude prijaté rozhodnutie po konzultácii s veterinárnym lekárom zodpovedným za vyšetrovanie chovu a národným centrom pre tlmenie chorôb ponechať dozor nad chovom a odobrať ďalšie vzorky tkanív a krvi na vyšetrenie v národnom referenčnom laboratóriu.

3. Potvrdenie prítomnosti pseudomoru

Príslušný orgán úradne **potvrdí** výskyt choroby, ak sa prípad potvrdí v súlade s Článkom 9 ods. 2 Delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/689.

1. V súlade s Článkom 12 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 po úradnom **potvrdení** výskytu pseudomoru v zariadení príslušný orgán nariadi, aby sa okrem opatrení stanovených v Článku 7 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 pod dozorom úradných veterinárnych lekárov ihneď uplatňovali tieto opatrenia na kontrolu chorôb:

- v rámci zariadenia sa na mieste čo najskôr usmrtia všetky zvieratá druhov zo zoznamu držané v postihnutých zariadeniach takým spôsobom, aby sa počas usmrtenia a po ňom zabránilo akémukoľvek riziku šírenia pôvodcu pseudomoru,
- prijímajú sa všetky primerané a potrebné opatrenia biologickej bezpečnosti s cieľom zabrániť akémukoľvek možnému šíreniu choroby na nepostihnuté držané alebo voľne žijúce zvieratá alebo na ľudí,
- v súlade s nariadením (ES) č. 1069/2009 sa zlikvidujú telá alebo časti držaných zvierat, ktoré uhynuli alebo boli usmrtené,
- izolujú sa všetky potenciálne kontaminované produkty, materiály alebo látky nachádzajúce sa v zariadení, kým:
 - a) sa v prípade vedľajších živočíšnych produktov (vrátane produktov, ktoré vznikli usmrtením, a produktov živočíšneho pôvodu a zárodočných produktov) nezlikvidujú alebo nespracujú v súlade s nariadením (ES) č. 1069/2009,
 - b) sa v prípade iných materiálov a látok, ktoré sú vhodné na čistenie a dezinfekciu, neukončia čistiace a dezinfekčné opatrenia v súlade s Článkom 15 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687,
 - c) sa v prípade krmiva a iných materiálov, ktoré nie sú vhodné na čistenie a dezinfekciu, neukončí likvidácia pod dozorom úradných veterinárnych lekárov.

2. Príslušný orgán nariadi a dohliada na to, aby:

- preprava vedľajších živočíšnych produktov z postihnutého zariadenia spĺňala ustanovenia nariadenia (ES) č. 1069/2009,
- preprava materiálov, krmív alebo látok nevhodných na čistenie a dezinfekciu z postihnutého zariadenia spĺňala svoje pokyny týkajúce sa podmienok biologickej bezpečnosti a biologickej ochrany s cieľom zabrániť šíreniu pôvodcu pseudomoru.

3.1 Hlásenia

Do 24 hodín od úradného potvrdenia prvého ohniska pseudomoru Komisia EÚ a ostatné členské štáty dostanú úradné hlásenie o vzniku choroby.

V tejto fáze bude využitý systém ADIS EÚ.

Národné centrum pre tlmenie chorôb pripraví podklady pre hlásenie, ktoré musí obsahovať minimálne nasledovné podrobnosti:

- dátum vzniku podozrenia na pseudomor,

- dátum potvrdenia výskytu pseudomoru,
- metódy použité pre potvrdenie choroby,
- miesto infikovaných chovov,
- vzdialenosť od najbližších chovov s vnímavými zvieratami,
- počet vnímavých zvierat každého druhu a kategórie v danom chove,
- počet vnímavých zvierat každého druhu a kategórie, u ktorých bol potvrdený pseudomor,
- morbidita choroby.

Do 24 hodín od prvého výskytu bude podané hlásenie OIE.

Príslušné národné a miestne poľnohospodárske a veterinárne orgány budú takisto upovedomené o skutočnosti, že pseudomor bol úradne potvrdený. Podľa potreby budú urobené vyhlásenia pre médiá. Budú vyvesené zreteľné oznamy, vyhlášky, že zvieratá v chove sú infikované chorobou pseudomor.

3.2 Miestne centrum pre tlmenie chorôb

Akonáhle sa potvrdí výskyt pseudomoru, začne pracovať miestne centrum a vybaví sa všetkými potrebnými veterinárnymi lekármi, technickými a administratívnymi zamestnancami a iným materiálom a vybavením potrebným pre zvládnutie a eradikáciu choroby čo najrýchlejším a najúčinnjším spôsobom. V centre bude na zreteľnom mieste vyvesená mapa územia pod dozorom s vyznačením umiestnenia všetkých chovov s vnímavými zvieratami v ochrannom pásme aj v pásme dohľadu a označením počtu kusov z každého druhu. Táto mapa bude každý deň aktualizovaná, aby sa dal sledovať postup tlmenia choroby, prípadne jej šírenie do iných oblastí.

Vedúci miestneho centra každý deň oboznámi pracovníkov centra s dosiahnutými výsledkami a s prípadnými problémami, podobné hlásenie zašle aj na národnému centru pre tlmenie chorôb.

3.3 Ocenenie vnímavých zvierat v infikovaných chovoch

Vlastník zvierat v infikovanom chove, alebo jeho zástupca obdrží opatrenia regionálnej veterinárnej a potravinovej správy, v ktorých sa mu oznámi usmrtiť všetku hydinu a iné vtáctvo žijúce v zajatí v chove takým spôsobom, aby sa znížilo riziko šírenia choroby.

Pred ohodnotením a usmrtením budú všetky verejné cesty priliehajúce k infikovanému chovu, dvory, cesty a chodníky v chove a vnútro kontaminovaných budov postriekané dezinfekčným prostriedkom schváleným proti pseudomoru.

Prípadné potkany (a iné hlodavce) v hospodárstve musia byť usmrtené ešte predtým, ako ich rozptýlia do okolia počas usmrcovania a dezinfekcie; deratizácia by však nemala spôsobiť odklad usmrtenia.

Ohodnotenie zvierat za normálnych okolností prebehne ešte pred usmrtením.

V každom prípade proces hodnotenia alebo problémy spojené s hodnotením zvierat nesmú spôsobiť omeškanie usmrtenia všetkej hydiny infikovaného chovu.

3.4 Usmrtenie zvierat (hydiny) v infikovanom chove – akčný plán

Než sa usmrcovanie začne, úradný veterinárny lekár a miestne centrum sa musia dohodnúť na bezpečnom spôsobe likvidácie kadáverov, bez odkladu usmrtenia všetkých vnímavých zvierat čo najskôr po potvrdení pseudomoru v chove. Prioritou zostáva usmrtenie zvierat s klinickými príznakmi choroby. Postup usmrcovania sa vypracuje a pripraví podľa návodov uvedených v akčnom pláne, ktorý je súčasťou Štandardných operačných postupov na usmrcovanie zvierat (ďalej len „ŠOP“).

Pri usmrcovaní zvierat a súvisiacich úkonoch sa musia dodržiavať požiadavky ustanovené v článku 3 nariadenia Rady (ES) 1099/2009 tak, že sa zvieratá ušetria akejkoľvek bolesti, strachu alebo utrpenia, ktorým sa dá vyhnúť.

Spôsob usmrcovania zvierat závisí od druhu, kategórie a hmotnosti zvierat, ich počtu a spôsobu ustajnenia zvierat. Manipulácia so zvieratami vrátane usmrcovania sa vykoná v súlade s pokynmi uvedenými v ŠOP.

Pri usmrcovaní malého množstva zvierat sa môže použiť ako alternatívna metóda:

- **smrtiaca injekcia**, aplikovaná veterinárnym lekárom na znehybnenom/fixovanom zvierati
- **cervikálna dislokácia**, ktorá sa môže vykonať iba u hydiny do hmotnosti 5 kg (maximálne 70 kusov jeden človek na deň)

Pri usmrcovaní väčšieho počtu zvierat bez vykrvania sa môže použiť:

Plynová metóda

- a) oxid uhličitý vo vysokej koncentrácii pre hydinu,
- b) oxid uhličitý v dvoch etapách pre vodnú hydinu.

Pri manipulácii so zvieratami sa musia dodržiavať požiadavky ustanovené v § 22 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a požiadavky ustanovené v NV SR č. 432/2012 Z. z. a v ŠOP.

V rámci epizootologického šetrenia bude potrebné odobrať ďalšie vzorky tkanív v zmysle metodického pokynu ŠVPS SR č. 4/2003 bezprostredne po usmrtení, resp. pred začatím usmrčovania (Článok 12, ods. 3 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687). Inštrukcie v takýchto prípadoch poskytne skupina odborníkov.

Aby sa znížilo riziko kontaminácie zariadenia a prostredia, kadávery musia byť po usmrtení pred odvozom zakryté plastovými vrecami.

V súlade s Článkom 12, ods. 4 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 môže príslušný orgán po vykonaní posúdenia rizika odložiť usmrtenie držaných zvierat, na ktoré sa vzťahuje núdzová vakcinácia.

3.5 Likvidácia kadáverov

Likvidácia kadáverov za normálnych okolností prebieha v zariadení, schválenom na tento účel orgánom veterinárnej správy a v súlade s nariadením (ES) č. 1069/2009. Za určitých okolností môže národné centrum pre tlmenie chorôb zvážiť spálenie alebo zakopanie ako alternatívne metódy likvidácie kadáverov, berúc do úvahy geologické, environmentálne a právne obmedzenia.

Je potrebné zistiť, či zakopanie neznemožňuje charakter pôdneho typu, hlavne hladina spodnej vody, blízkosť vodných tokov a iné environmentálne a právne faktory. Ak zakopanie nie je možné, je treba uvažovať s kremáciou a zistiť prípadné environmentálne problémy.

Pri výbere miesta zakopávania kadáverov musia byť splnené minimálne tieto podmienky:

- súhlas vlastníka a užívateľa pozemku na túto činnosť,
- súhlas príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny,
- v jame po vykopaní sa nesmie objaviť spodná voda,
- pozemok musí byť vzdialený najmenej 500 m od najbližšieho vodného toku, nádrže, prameňa alebo studne, ktorý slúži na zásobovanie pitnou vodou,
- pozemok musí byť vzdialený najmenej 100 m od najbližšej stavby a najmenej 50 m od hranice susediaceho pozemku,
- zvieratá sú zakopané do takej hĺbky, aby výška navrstvenej zeminy bola najmenej 2 m do úrovne terénu
- obal zvierat, ak bol použitý, musí byť v zemi neškodne rozložiteľný,
- telá mŕtvych zvierat musia byť ošetrené dezinfekčným prostriedkom.

Pri výbere miesta kremácie (spaľovania) kadáverov musia byť splnené minimálne tieto podmienky:

- súhlas vlastníka a užívateľa pozemku na túto činnosť,
- súhlas príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny,
- súhlas príslušných orgánov požiarneho zboru.

Ak neexistuje iná možnosť ako odviezť kadávery z chovu na čo najbližšie miesto, kde budú zakopané, spálené, alebo spracované, manipulácia a transport musia byť zvládnuté tak, aby sa zabezpečilo, že sa nerozšíri vírus pseudomoru.

Konkrétne opatrenia:

- a. pred odvozom musia byť kadávery postriekané dezinfekčným roztokom účinným proti vírusu pseudomoru,
- b. vozidlá použité pre prevoz kadáverov musia byť utesnené, prikryté a zapečatené,
- c. každé vozidlo, vrátane kabíny vodiča, vonkajších povrchov kolies musia byť dôkladne očistené a dezinfikované – tak po nakládke ako aj pred opustením infikovaného chovu,
- d. vozidlá sa na ceste z infikovaného chovu na miesto likvidácie nebudú zastavovať a budú dodržiavať schválenú prepravnú trasu do čo najväčšej miery, vyhnú sa prejazdu popri chovoch s vnímavými zvieratami,
- e. každé vozidlo musí pred odchodom z miesta likvidácie byť znovu dôkladne čistené a dezinfikované.

3.6 Likvidácia materiálu

Akékoľvek mäso vnímavých druhov, krmivo, pomôcky, objekty a iné materiály, ako sú škrupiny, perie, odpad živočíšneho pôvodu, ako aj všetko, čo môže byť kontaminované a môže prenášať vírus pseudomoru musí byť likvidované alebo manipulované s ním podľa pokynov úradného veterinárneho lekára tak, aby bola zabezpečená likvidácia vírusu pseudomoru.

Predmety alebo materiály určené na likvidáciu musia byť spísané, ohodnotené a môže byť za ne vyplatená náhrada.

Kadávery vnímavých zvierat, ktoré uhynuli v hospodárstve, budú likvidované pod úradným dozorom tak, aby bolo zabezpečené zničenie vírusu pseudomoru.

Vajcia a vaječné produkty budú likvidované tak, aby nedošlo k rozšíreniu vírusu pseudomoru.

Mäso vnímavých zvierat z napadnutého hospodárstva, ktoré boli usmrtené v období medzi pravdepodobným vznikom choroby a nariadením opatrení bude vysledované a likvidované pod úradným dozorom tak, aby nedošlo k rozšíreniu vírusu pseudomoru.

3.7 Ďalšie epizootologické vyšetrenie

Po potvrdení výskytu pseudomoru budú vykonané ďalšie rozsiahle epizootologické vyšetrenia, aby sa zabezpečilo prijatie vhodných opatrení vo všetkých ostatných hospodárstvach, v ktorých zvieratá mohli byť vystavené vírusu choroby. Za toto špecifické vyšetrenie zodpovedá skupina odborníkov.

Počas vyšetrenia musia byť vykonané všetky spätné vysledovania a sledovanie dopredu s cieľom zistiť doteraz neidentifikovaný zdroj infekcie a hospodárstvo, kde hrozí priama alebo nepriama expozícia vírusom pseudomoru. Ohrozenie infekčným materiálom prenášaným návštevami nesmie byť počas tohto vyšetrenia zanedbané a je potrebné prípadne aj opakovane odobrať vzorky krvi, aby sa potvrdil zdravotný stav krdla, o ktorom existujú pochybnosti. Je nevyhnutné čo najrýchlejšie odhaliť riziko vzniku rozsiahlej epizócie, aby sa minimalizovalo možné rozšírenie infekcie.

3.8 Čistenie a dezinfekcia

Čistenie, dezinfekcia a úprava priestorov chovov, bitúnkov, dopravných prostriedkov, prívesov alebo všetkých iných dopravných prostriedkov alebo hraničných inšpekčných staníc a všetkých materiálov alebo látok v nich prítomných, ktoré sú kontaminované alebo môžu byť kontaminované vírusmi pseudomoru, **sa musí vykonať pod úradným dohľadom v súlade s ustanovením Prílohy IV. Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2020/687.**

Musia sa zničiť zariadenia, materiály alebo látky prítomné v chovoch, bitúnkoch, dopravných prostriedkoch, prívesoch alebo na hraničných inšpekčných staniach, ktoré sú alebo môžu byť kontaminované vírusmi pseudomoru a ktoré nemožno účinne vyčistiť, vydezinfikovať alebo ošetriť.

Čistenie a dezinfekcia musia začať hneď po usmrtení hydiny a ich odstránení z chovu. Pritom musia byť splnené metodické postupy.

Úradný veterinárny lekár naplánuje priebeh čistenia a dezinfekcie v infikovanom chove a kontroluje všetky fázy operácie.

Pred začatím operácie musí byť urobený záznam poškodení stavieb a zariadenia, ktoré bude čistené a dezinfikované. Tak sa identifikujú oblasti, ako sú popraskané podlahy a steny a pohyblivé vybavenie, ktoré si budú vyžadovať špeciálnu pozornosť, a zároveň tak vznikne inventarizácia existujúcich poškodení zariadenia. Okrem toho je potrebné skontrolovať bezpečnosť elektrických rozvodov, aby sa zamedzilo vzniku nebezpečných situácií použitím vody pri čistení chovu.

Ak je to možné, odtoky by mali byť zatvorené, aby nedošlo k preniknutiu kontaminovaného odpadu a potenciálne nebezpečného materiálu do odpadového systému.

Čistenie a dezinfekcia sa realizujú v dvoch fázach nasledovne:

Predbežné čistenie a dezinfekcia

Časti hospodárstva, v ktorých sú chované vnímavé zvieratá a iné časti hospodárstva, ako sú budovy alebo cesty, ktoré by mohli byť kontaminované pohybom zvierat alebo počas usmrcovania alebo vyšetovania, musia byť dezinfikované dezinfekčným prostriedkom, oficiálne schváleným proti vírusu pseudomoru.

Tkanivá alebo krv, ktoré kontaminujú priestory počas usmrcovania alebo post mortem vyšetrenia a hrubé znečistenie budov, ciest alebo zariadení, sa bezpečne odstránia a zlikvidujú, prednostne na rovnakom mieste, na ktorom sa likvidujú kadávery.

Používaný dezinfekčný roztok musí na povrchu pôsobiť aspoň 24 hodín.

Záverečné čistenie a dezinfekcia

Masnota a špina musia byť odstránené z celého povrchu s odmasťujúcou zložkou a umyté studenou vodou. Povrchy sa potom opäť dezinfikujú schváleným dezinfekčným roztokom.

Po siedmich dňoch všetky miesta musia byť opäť dezinfikované, opláchnuté studenou vodou, dezinfikované schváleným dezinfekčným roztokom a opäť opláchnuté studenou vodou.

Hnoj a použité stelivo musí byť umiestnené na jednej kope, dezinfikované schváleným dezinfekčným prostriedkom, prikryté a po dobu 42 dní ponechané, aby sa zahrievali prirodzenou cestou (kompostovanie).

K dezinfekčným roztokom účinným proti vírusu pseudomoru patria:

- lúh sodný 2-4%,
- chlórové vápno 2-4%,
- chloramin TM,
- Virkon S.

4% roztok uhličitanu vápenatého sa používa ako všeobecný dezinfekčný prostriedok, napr. pre sprejovanie.

Môže sa použiť aj formalín (neobsahujúci viac než 34% formaldehydu) v 10% koncentrácii.

Formaldehydové výpary sa dajú vytvoriť - 1 liter formalínu do 660 gramov permangánu draselného v kovovej, sklenenej alebo inej vhodnej nádobe s výškou minimálne 6x vyššou než hĺbka formalínu. Tieto množstvá, ktoré produkujú formaldehydové výpary na priestor 50 m³, sú maximom pre použitie jedného kontajnera. Kontajner s manganistanom draselným by sa mal umiestniť na kovovú podložku, aby sa mohli zachytávať tekutiny, ktoré sa uvoľňujú počas chemickej reakcie zmiešavania reagentov, priestor do vzdialenosti 1 m okolo kontajnera by sa mal vyčistiť od organického materiálu, ako sú slama alebo podstielka a 2 m okolo kontajnera by mali byť voľné od horľavého materiálu. Budova by mala byť uzamykateľná, vzduchotesná a jeden pracovník s respirátorom vybaveným formaldehydovým filtrom by mal rýchlo pridať príslušné množstvo formalínu do nádob s permangánom draselným počínajúc nádobou najďalej od vchodu. Dvere sa okamžite uzatvoria a plyn v miestnosti necháme pôsobiť 10 hodín.

Formaldehydové výpary sa môžu použiť aj v budovách, kde sa skladovali kadávery infikovaných zvierat. Seno, slama a krmivo môžu byť dekontaminované sprejovaním povrchu formalínom alebo jeho výparmi.

Pri očiste, dezinfekcii a ošetrovaní sa uplatňujú tieto všeobecné zásady a postupy:

- a) očista a dezinfekcia a v prípade potreby opatrení na likvidáciu hlodavcov a hmyzu sa musia vykonávať pod úradným dohľadom a v súlade s pokynmi, ktoré vydal úradný veterinárny lekár,
- b) dezinfekčné prostriedky, ktoré sa majú použiť a ich koncentráciu musí schváliť miestne centrum pre tlmenie chorôb, aby sa zabezpečilo zničenie vírusu pseudomoru,
- c) dezinfekčné prostriedky majú byť použité v súlade s odporúčaniami výrobcu, v súlade s pokynmi úradného veterinárneho lekára alebo pokynmi miestneho centra pre tlmenie chorôb,
- d) pri výbere dezinfekčných prostriedkov a postupov sa musí zohľadniť typ chovov, dopravných prostriedkov a predmetov, ktoré sa majú dezinfikovať,
- e) pri použití odmasťovacích a dezinfekčných prostriedkov sa musia dodržať najmä technické parametre určené výrobcom, ako sú tlak, minimálna teplota a doba pôsobenia, aby bola zabezpečená ich vysoká účinnosť,
- f) bez ohľadu na použité dezinfekčné prostriedky sa uplatňujú tieto všeobecné pravidlá
 1. dôkladné presiaknutie podstielky a odpadu, ako aj výkalov dezinfekčným prostriedkom,
 2. umytie a vyčistenie zeme, podláh, rámp a stien dôkladným kefovaním a drhnutím po odstránení alebo demontáži zariadenia alebo inštalácií, ak je to možné, ktoré by bránilo účinnému vyčisteniu a dezinfekcii,
 3. potom ďalšia aplikácia dezinfekčného prostriedku na minimálnu dobu pôsobenia, aká je uvedená v odporúčaní výrobcu,
- g) ak sa pri umývaní použijú kvapaliny aplikované pod tlakom, je potrebné zabrániť opätovnej kontaminácii už vyčistených častí,
- h) zariadenia, inštalácie alebo predmety, ktoré môžu byť kontaminované je potrebné umyť, dezinfikovať alebo zlikvidovať,
- i) po dezinfekcii je nutné zabrániť opätovnej kontaminácii,
- j) očista a dezinfekcia sa musia zdokumentovať v knihe záznamov o chove alebo dopravnom prostriedku a v prípade, ak sa vyžaduje úradné povolenie, musí ho potvrdiť úradný veterinárny lekár,
- k) musí sa vykonať očista a dezinfekcia dopravných prostriedkov používaných na presun a zamestnancami.

Miestne centrum pre tlmenie chorôb zakáže využívanie pôdy alebo pastviny pre hydinu alebo iné vtáctvo žijúce v zajatí v chove, až kým sa nezaistí ich dekontaminácia vírusmi pseudomoru.

Ak nemožno akýkoľvek chov alebo časti chovu z akýchkoľvek dôvodov vyčistiť a dezinfikovať, miestne centrum pre tlmenie chorôb môže zakázať vstup osôb, dopravných prostriedkov, hydiny, iného vtáctva žijúceho v zajatí alebo domácich zvierat z triedy cicavce alebo akejkoľvek veci do týchto chovov alebo častí týchto chovov, pričom takýto zákaz zostane v platnosti najmenej 12 mesiacov alebo do doby, až kým sa nezistí, že všetky prítomné vírusy pseudomoru sa eliminovali alebo deaktivovali.

3.9 Ďalšie opatrenia v ohnisku pseudomoru

Ak sa v chove úradne **potvrdí** ohnisko pseudomoru, na doplnenie opatrení uvedených v bode 2.1. a okrem opatrení uvedených v bodoch 3.1. až 3.8. miestne centrum pre tlmenie chorôb nariadi tieto opatrenia:

- a) zaradiť pod úradný dohľad hydinu vyliahnutú z vajíčok pozbieraných z chovu počas obdobia medzi pravdepodobným dňom nákazy vírusom pseudomoru v chove a uplatnením opatrení nariadených pri podozrení. Miestne centrum pre tlmenie chorôb vykoná nasledovné vyšetrovanie:
 - Kontrola produkčných a zdravotných záznamov o chove. Úradný veterinárny lekár musí zdokumentovať v kontrolnej správe údaje o dennej úmrtnosti a údaje o dennom príjme krmiva a/alebo vody, ak sú k dispozícii, za obdobie začínajúce jeden týždeň pred dátumom začatia výskytu klinických príznakov pseudomoru a končiace dátumom kontroly farmy úradným veterinárnym lekárom.

- Klinická prehliadka každej výrobnjej jednotky a klinické vyšetrenie hydiny, najmä takej, ktorá sa javí chorá alebo ktorá nerastie podľa očakávania.
 - Štandardné vzorky (v súlade s bodom 2.5. operačného manuálu) sa musia odobrať z hydiny vo veku od dvoch do troch týždňov.
 - Úradné sledovanie chovu môže byť zrušené po klinickom vyšetrení hydiny staršej ako 21 dní a v prípade negatívnych výsledkov testovania štandardných vzoriek.
- b) vyhľadať a zlikvidovať pod úradným dohľadom mäso z hydiny porazenej na bitúnku a vajcia pozbierané z chovu počas obdobia medzi pravdepodobným dňom nákazy vírusom pseudomoru v chove a uplatnením opatrení nariadených pri podozrení,
- c) zakáže iné vtáctvo žijúce v zajatí a domáce zvieratá triedy cicavce zaradiť do chovu alebo chov opustiť bez povolenia miestneho centra pre tlmenie chorôb, okrem domácich zvierat triedy cicavce, ktoré majú prístup iba do obytných častí pre ľudí.

3.10 Identifikácia epizootologicky súvisiacich zariadení a iných relevantných miest vrátane dopravných prostriedkov

V rámci epidemiologického prieskumu podľa Článku 57 nariadenia (EÚ) 2016/429 a s cieľom identifikovať všetky epidemiologicky súvisiace zariadenia a iné relevantné miesta vrátane dopravných prostriedkov príslušný orgán sleduje všetky držané zvieratá nachádzajúce sa v zariadení, v ktorom sa potvrdil výskyt pseudomoru a akékoľvek produkty, materiály, látky, dopravné prostriedky alebo ľudí, v prípade ktorých je možné, že budú šíriť príslušnú chorobu vrátane:

- tých, ktoré sa odosielajú do zariadenia a z neho a
- tých, ktoré sa dostali do kontaktu so zariadením.

Toto sledovanie zahŕňa prinajmenšom obdobie 21 dní späť od dátumu oznámenia podozrenia. Príslušný orgán po vykonaní posúdenia rizika môže zo sledovania vylúčiť tie produkty, ktoré sa považujú za bezpečné komodity v súlade s Prílohou VII. Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2020/687.

3.10.1 Opatrenia, ktoré sa majú uplatniť v epizootologicky súvisiacich zariadeniach a iných relevantných miestach vrátane dopravných prostriedkov

Ak sa v rámci sledovania stanoveného v bode 3.9 preukáže, že zvieratá boli odoslané z postihnutého zariadenia alebo doň počas obdobia monitorovania, t.j. 21 dní pred nahlásením podozrenia v postihnutom chove, príslušný orgán:

- vykoná šetrenia a uloží obmedzenia a opatrenia biologickej bezpečnosti v súlade s bodom 1.2, bodom 2.1 a bodom 2.2 v zariadeniach určenia alebo pôvodu premiestnenia alebo
- ihneď rozšíri opatrenia uvedené v bode 3 (nariadené pre ohnisko) na zariadenie pôvodu alebo zariadenie určenia premiestnenia, ak existuje epidemiologický dôkaz o rozšírení choroby na dané zariadenie, z neho alebo v rámci neho.

Príslušný orgán uplatní vyššie uvedené opatrenia v iných zariadeniach a na iných relevantných miestach vrátane dopravných prostriedkov, ktoré môžu byť kontaminované v dôsledku kontaktu so zvieratami, produktmi, materiálmi, látkami, osobami alebo dopravnými prostriedkami z postihnutého zariadenia identifikovaného v rámci epizootologického šetrenia alebo na základe akýchkoľvek iných relevantných informácií z epizootologického šetrenia.

3.10.2 Opatrenia, ktoré sa majú uplatniť na produkty identifikované v rámci sledovania

Príslušný orgán nariadi a dohliada na to, aby sa ošetrili, spracovali alebo zlikvidovali produkty identifikované v rámci sledovania uvedeného v bode 3.9, pričom ide minimálne o:

- prvé zariadenie na spracovanie potravín v prípade produktov živočíšneho pôvodu,
- liaheň alebo zariadenie, do ktorého boli odoslané vajcia na liahnutie, v prípade násadových vajec, ktoré ešte neboli vyliahnuté a
- prvé zariadenie na spracovanie v prípade vedľajších živočíšnych produktov okrem maštalného hnoja

alebo,

- miesto, na ktorom sa skladuje, v prípade maštalného hnoja vrátane podstielky a použitého steliva.

Príslušný orgán zriadi úradný dohľad nad hydinou vyliahnutou z násadových vajec pochádzajúcich z postihnutého zariadenia 21 dní pred oznámením podozrenia; tento dohľad sa musí zriadiť vo všetkých zariadeniach určenia násadových vajec a udržiava sa počas obdobia 21 dní po vyliahnutí.

Príslušný orgán nariadi a dohliada, aby preprava vedľajších živočíšnych produktov zo zariadení podliehala ustanoveniam v nariadení (ES) č. 1069/2009.

Príslušný orgán nariadi a dohliada, aby materiály alebo látky, ktoré by mohli byť kontaminované alebo prenášať pseudomor, spĺňali pokyny týkajúce sa podmienok biologickej bezpečnosti a biologickej ochrany s cieľom zabrániť šíreniu pôvodcu choroby.

3.11 Zriadenie reštrikčného pásma

1. V prípade výskytu ohniska pseudomoru v zariadení, potravinárskom a krmivárskom podniku, prevádzkarni na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na iných miestach vrátane dopravných prostriedkov príslušný orgán v súlade s Článkom 21 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 ihneď v okolí postihnutého zariadenia alebo miesta zriadi reštrikčné pásmo, ktoré zahŕňa:

- ochranné pásmo v okruhu aspoň 3 km od ohniska,
- pásmo dohľadu v okruhu aspoň 10 km od ohniska, ktorého súčasťou je aj ochranné pásmo,
- v prípade potreby ďalšie pásma s obmedzeným pohybom.

2. V prípade, že sa dve alebo viaceré reštrikčné pásma prekrývajú z dôvodu ďalších ohnísk pseudomoru, príslušný orgán upraví hranice pôvodného reštrikčného pásma vrátane hraníc ochranného pásma, pásma dohľadu a ďalších reštrikčných pásiem.

3. Odchylné od odseku 1 a po vykonaní posúdenia rizika, v ktorom sa zohľadní profil choroby, príslušný orgán nemôže zriadiť reštrikčné pásmo, ak sa ohnisko choroby kategórie A vyskytne na týchto miestach:

- v zariadeniach, v ktorých sa držia zvieratá uvedené v článku 13 ods. 2 nariadenia Komisie 2020/687,
- v liahňach,
- v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných kontrolných staniaciach, v prevádzkarniach na spracovanie VŽP,
- v dopravných prostriedkoch,
- na miestach, na ktorých sa uskutočňuje zhromažďovanie alebo dočasná výstava alebo veterinárna pomoc týkajúce sa zvierat, a
- na akomkoľvek inom mieste, ktoré nie je zariadením.

3.11.1 Opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v reštrikčnom pásme

1. Príslušný orgán bezodkladne zostaví a aktualizuje inventár všetkých zariadení, v ktorých sa držia vnímavé zvieratá, nachádzajúcich sa v reštrikčnom pásme vrátane druhov, kategórií a počtu zvierat v každom zariadení.

2. Príslušný orgán môže s cieľom zabrániť šíreniu choroby a na základe epidemiologických informácií alebo iných dôkazov vykonať preventívne usmrtenie alebo zabitie držaných zvierat druhov zo zoznamu v zariadeniach nachádzajúcich sa v reštrikčnom pásme.

3. Príslušný orgán nariadi a dohliada, aby všetky premiestnenia celých tiel alebo častí mŕtvych voľne žijúcich a držaných zvierat druhov zo zoznamu z reštrikčného pásma boli určené na spracovanie alebo likvidáciu v súlade s nariadením (ES) č. 1069/2009 v zariadení schválenom na dané účely:

- na území členského štátu alebo
- v inom členskom štáte v súlade s článkom 48 ods. 1 a 3 nariadenia (ES) č. 1069/2009, ak nie je možné spracovať alebo zlikvidovať celé telá alebo časti mŕtvych zvierat v schválenom zariadení na území členského štátu, v ktorom sa vyskytlo ohnisko choroby.

4. Príslušný orgán uloží osobitné podmienky na prepravu zvierat a produktov cez reštrikčné pásmo s cieľom zabezpečiť, aby sa vykonávala:

- bez zastavenia alebo vykládky v reštrikčnom pásme,
- s uprednostnením hlavných diaľnic alebo hlavných železničných ciest a
- s vyhnutím sa blízkosti zariadení, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu.

5. Vedľajšie živočíšne produkty, ktoré pochádzajú z reštrikčného pásma a premiestňujú sa mimo neho, musí sprevádzať certifikát zdravia zvierat vydaný úradným veterinárnym lekárom, v ktorom sa uvádza, že je povolené ich premiestniť z reštrikčného pásma za podmienok stanovených príslušným orgánom v súlade s touto kapitolou.

6. Príslušný orgán môže rozhodnúť, že na premiestňovanie vedľajších živočíšnych produktov v rámci dotknutého členského štátu sa certifikát uvedený v odseku 5 nevydáva, ak sa uvedený orgán domnieva, že je zavedený alternatívny systém, ktorý zabezpečuje, že zásielky takýchto produktov sú výsledovateľné a že produkty spĺňajú požiadavky na zdravie zvierat v prípade takéhoto premiestňovania.

7. Akýkoľvek odber vzoriek v zariadeniach v reštrikčnom pásme, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu, na iné účely ako na potvrdenie alebo vylúčenie výskytu pseudomoru, musí schváliť príslušný orgán.

Výnimky z opatrení, ktoré sa majú uplatňovať v reštrikčnom pásme sú uvedené v Článku 23 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Požiadavky na dopravné prostriedky pre držané zvieratá druhov zo zoznamu a produkty týchto zvierat:

1. Príslušný orgán zabezpečí, aby dopravné prostriedky používané na premiestňovanie držaných zvierat druhov zo zoznamu a produktov z týchto zvierat z reštrikčného pásma, doň a v rámci neho boli:

- konštruované a udržiavané tak, aby sa zabránilo úniku alebo úteku zvierat, produktov alebo akéhokoľvek predmetu, ktorý predstavuje riziko pre zdravie zvierat,
- vyčistené a vydezinfikované ihneď po každej preprave zvierat, produktov alebo akýchkoľvek predmetov, ktoré predstavujú riziko pre zdravie zvierat, a ak je to nutné, boli následne znovu vydezinfikované a každom v prípade vysušené alebo ponechané, aby sa vysušili, pred akýmkoľvek novým naložením zvierat alebo produktov a
- v relevantných prípadoch podrobené opatreniam na kontrolu hmyzu a hlodavcov pred prepravou.

2. Čistenie a dezinfekcia dopravných prostriedkov uvedených v odseku 1 sa vykonávajú:

- v súlade s pokynmi alebo postupmi stanovenými príslušným orgánom pomocou vhodných biocídnych výrobkov s cieľom zabezpečiť zničenie pôvodcu pseudomoru a
- primerane sa zdokumentujú.

3.11.2 Opatrenia v ochrannom pásme – okruh najmenej 3 km od ohniska

Opatrenia, ktoré sa majú uplatniť v zariadeniach, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu, v ochrannom pásme

1. Príslušný orgán ihneď nariadi uplatňovanie týchto opatrení v zariadeniach v ochrannom pásme, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu, okrem zariadení, v ktorých bol potvrdený pseudomor:

- držať zvieratá druhov zo zoznamu oddelene od voľne žijúcich zvierat a zvierat druhov, ktoré nie sú v zozname,
- vykonávať dodatočný dohľad s cieľom identifikovať akékoľvek ďalšie šírenie pseudomoru do zariadení vrátane akejkolvek zvýšenej chorobnosti alebo úmrtnosti alebo výrazného poklesu objemu produkcie; akékoľvek takéto zvýšenie alebo pokles sa musí ihneď oznámiť príslušnému orgánu,
- v relevantných prípadoch vykonať primerané opatrenia na kontrolu hmyzu a hlodavcov a iných vektorov choroby vo vnútri zariadenia a okolo neho,
- používať vhodné dezinfekčné prostriedky pri vchodoch a východoch zariadenia,

- uplatňovať primerané opatrenia biologickej bezpečnosti na všetky osoby v kontakte s držanými zvieratami druhov zo zoznamu alebo tie, ktoré vstupujú do zariadenia alebo z neho odchádzajú, ako aj na dopravné prostriedky, s cieľom zabrániť akémukoľvek riziku šírenia pseudomoru,
 - viesť záznamy o všetkých osobách, ktoré navštevujú zariadenie, aktualizovať ich s cieľom uľahčiť dohľad a kontrolu nad chorobami a na požiadanie ich sprístupniť príslušnému orgánu,
 - zlikvidovať celé telá alebo časti mŕtvych alebo zabitých držaných zvierat druhov zo zoznamu v súlade s nariadením (ES) č. 1069/2009 v zariadení schválenom na dané účely.
2. Záznamy sa nevyžadujú o návštevníkoch v zariadeniach, v ktorých sa držia zvieratá uvedené v Článku 13 ods. 2 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687, ak návštevníci nemajú prístup do priestorov, v ktorých sa držia zvieratá.

Návštevy úradných veterinárnych lekárov v zariadeniach v ochrannom pásme

1. Príslušný orgán zabezpečí, aby úradní veterinárni lekári čo najskôr a bez zbytočného odkladu po úradnom potvrdení ohniska pseudomoru vykonali aspoň jednu návštevu všetkých zariadení v ochrannom pásme.
2. Pri vykonávaní návštev podľa bodu 1 úradní veterinárni lekári vykonajú aspoň tieto činnosti:
 - dokladovú kontrolu vrátane analýzy záznamov týkajúcich sa produkcie, zdravia a výsledovateľnosti,
 - overenie plnenia nariadených opatrení s cieľom zabrániť zavlečeniu alebo šíreniu pseudomoru,
 - klinické vyšetrenie držaných zvierat druhov zo zoznamu a
 - v prípade potreby odber vzoriek zo zvierat na laboratórne vyšetrenie s cieľom potvrdiť alebo vylúčiť výskyt pseudomoru.
3. Príslušný orgán môže vyžadovať ďalšie veterinárne návštevy zariadení v ochrannom pásme s cieľom sledovať situáciu.
4. Príslušný orgán vedie záznamy o vyššie uvedených činnostiach a návštevách a o ich zisteniach.
5. Ak je okruh ochranného pásma väčší ako 3 km, môže príslušný orgán rozhodnúť, že nebude vyžadovať návštevu všetkých zariadení v ochrannom pásme, ale návštevu reprezentatívneho počtu uvedených zariadení v súlade s bodom A.3 prílohy I Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687. Miestne centrum zabezpečí úradné kontroly vo všetkých schválených (komerčných) zariadeniach pre hydinu v ochrannom pásme. Následne kontroluje registrované zariadenia (chovatelia registrovaní v CEHZ a na odboroch HP a PD – prvovýroba/malé množstvá) podľa analýzy rizika a drobnochovateľov.

Zákazy v súvislosti s činnosťami vrátane premiestňovania, pokiaľ ide o zvieratá, produkty a iné materiály, v rámci ochranného pásma, z neho a doň

1. Príslušný orgán zakáže činnosti vrátane premiestňovania, pokiaľ ide o zvieratá druhov zo zoznamu a ich produkty a iné materiály, v rámci ochranného pásma, z neho a doň v súlade s tabuľkou v prílohe VI Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.
2. Príslušný orgán môže rozšíriť zákazy stanovené v bode 1 na:
 - zvieratá druhov, ktoré nie sú v zozname, a produkty z takýchto zvierat a
 - činnosti vrátane premiestňovania iné ako činnosti uvedené v prílohe VI Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.
3. Od zákazov uvedených v bodoch 1 a 2 sú oslobodené tieto produkty:
 - produkty živočíšneho pôvodu, ktoré sa považujú za bezpečné komodity v súlade s prílohou VII Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687, pokiaľ ide o pseudomor,
 - produkty živočíšneho pôvodu, ktoré boli podrobené príslušnému ošetrovaniu v súlade s prílohou VII Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687,
 - produkty alebo iné materiály, ktorými sa môže šíriť choroba a ktoré boli získané alebo vyprodukované pred obdobím monitorovania (t.j. 21 dní), pričom obdobie sa počíta spätne od dátumu nahlásenia podozrenia v ohnisku,
 - produkty vyprodukované v ochrannom pásme, ktoré boli získané z držaných zvierat druhov zo zoznamu:

- i) držaných mimo ochranného pásma,
- ii) držaných a zabitých mimo ochranného pásma alebo
- iii) držaných mimo ochranného pásma a zabitých v ochrannom pásme,

- odvodené produkty.

4. Zákazy uvedené v bodoch 1 a 2 sa uplatňujú na produkty uvedené v bode 3, ak:

- produkty neboli počas postupu produkcie, skladovania a prepravy jasne oddelené od produktov, ktoré nie sú oprávnené na odoslanie mimo reštrikčného pásma podľa Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 alebo

- príslušný orgán má epizootologické dôkazy o rozšírení choroby na uvedené produkty, z nich alebo ich prostredníctvom.

Všeobecné podmienky na udelenie výnimiek zo zákazov v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 28 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania držaných zvierat druhov zo zoznamu v ochrannom pásme na účely zabitia sú uvedené v Článku 29 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie určitého premiestňovania hydiny zo zariadení nachádzajúcich sa v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 30 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na schvaľovanie určitého premiestňovania násadových vajec v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 31 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania čerstvého mäsa získaného z držaných zvierat druhov zo zoznamu zo zariadení v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 33 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania vajec na ľudskú spotrebu zo zariadení nachádzajúcich sa v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 34 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania maštalného hnoja vrátane podstielky a použitého steliva zo zariadení nachádzajúcich sa v ochrannom pásme na skládku sú uvedené v Článku 35 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania kŕmnych surovín rastlinného pôvodu a slamy z ochranného pásma sú uvedené v Článku 36 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania držaných zvierat druhov zo zoznamu a produktov do schváleného závodu na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov sú uvedené v Článku 37 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných kontrolných staniciach, v prevádzkarniach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na akomkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 38 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Trvanie opatrení v ochrannom pásme

1. Príslušný orgán môže zrušiť opatrenia v ochrannom pásme iba vtedy, ak uplynula minimálna lehota 21 dní a ak sú splnené tieto podmienky:

- v postihnutom zariadení (ohnisku) bolo vykonané predbežné čistenie a predbežná dezinfekcia a v relevantných prípadoch kontrola hmyzu a hlodavcov a

- v súlade s Článkom 26 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 boli zvieratá vnímavých druhov vo všetkých zariadeniach podrobené klinickým, a v prípade potreby laboratórnym vyšetreniam s negatívnymi výsledkami.

Po zrušení opatrení v ochrannom pásme sa ochranné pásmo stáva súčasťou pásma pozorovania na obdobie 9 dní.

3.11.3 Opatrenia v pásme dohľadu – okruh najmenej 10 km od ohniska

Opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v zariadeniach v pásme dohľadu

Príslušný orgán bezodkladne nariadi uplatňovanie opatrení stanovených v Článku 25 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 vo všetkých zariadeniach v pásme dohľadu, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu.

Návštevy úradných veterinárnych lekárov v zariadeniach v pásme dohľadu

Príslušný orgán zabezpečí, aby úradní veterinárni lekári vykonávali návštevy vzorky zariadení, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu v pásme dohľadu v súlade s Článkom 26 a bodom A.3 prílohy I Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687. Miestne centrum zabezpečí úradné kontroly vo všetkých schválených (komerčných) zariadeniach pre hydinu v pásme dohľadu. Následne kontroluje registrované zariadenia (chovatelia registrovaní v CEHZ a na odboroch HP a PD – prvovýroba/malé množstvá) podľa analýzy rizika a drobnochovateľov.

Zákazy v súvislosti s činnosťami vrátane premiestňovania, pokiaľ ide o zvieratá, produkty a iné materiály, v rámci pásma dohľadu, z neho a doň

Príslušný orgán uplatní zákazy, oslobodenia a výnimky na činnosti vrátane premiestňovania, pokiaľ ide o zvieratá druhov zo zoznamu, produkty z nich a iný materiál, z pásma dohľadu a doň, v súlade s Článkom 27 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Všeobecné podmienky na udeľovanie výnimiek zo zákazov v pásme pozorovania sú uvedené v Článku 43 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania držaných zvierat druhov zo zoznamu v rámci pásma dohľadu, z neho a doň, na účely zabitia sú uvedené v Článku 44 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie určitého premiestňovania hydiny zo zariadení nachádzajúcich sa v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 46 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie určitého premiestňovania násadových vajec do zariadení a z nich v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 47 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania čerstvého mäsa získaného z držaných zvierat druhov zo zoznamu zo zariadení nachádzajúcich sa v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 49 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania vajec na ľudskú spotrebu zo zariadení v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 50 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania maštalného hnoja vrátane podstielky a použitého steliva zo zariadení v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 51 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania kŕmnych surovín rastlinného pôvodu a slamy z pásma dohľadu sú uvedené v Článku 52 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania držaných zvierat druhov zo zoznamu a produktov do schváleného závodu sú uvedené v Článku 53 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných kontrolných staniach, v prevádzkarniach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na akomkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 54 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Výnimky zo zákazov premiestňovania zvierat v rámci reštrikčných pásiem v prípade, keď sa zachovávajú reštrikčné opatrenia sú uvedené v Článku 56 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Trvanie opatrení v pásme dohľadu

1. Príslušný orgán môže zrušiť opatrenia na kontrolu chorôb uplatňované v pásme dohľadu iba vtedy, ak uplynula minimálna lehota 30 dní a sú splnené tieto podmienky:

- v postihnutom zariadení (ohnisku) bolo vykonané predbežné čistenie a predbežná dezinfekcia a v relevantných prípadoch kontrola hmyzu a hlodavcov a
- v reprezentatívnom počte zariadení, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu, sa s priaznivými výsledkami vykonali návštevy úradných veterinárnych lekárov v súlade s Článkom 41 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 (bod 3.11.3. Návštevy UVL v zariadeniach v pásme dohľadu).

Keď sa opatrenia zrušia, tie isté osoby a organizácie, ktorým bolo oznámené potvrdenie pseudomoru a nariadenie opatrení, budú upovedomené o ich zrušení.

Ďalšie pozorovanie (surveillance)

Ak existuje dostatok dôkazov o tom, že choroba mohla byť prenesená do chovu s potvrdeným výskytom pseudomoru z iného chovu, a to akýmkoľvek spôsobom, tieto ďalšie chovy budú dané pod úradný dozor a budú nariadené príslušné opatrenia.

Ak bol v chove nariadený úradný dozor, miestne centrum pre tlmenie chorôb zakáže odsun hydiny z chovu, ak nejde o priamy prevoz na bitúnok pod úradným dozorom na účely jej okamžitého zabitia. Pred vydaním takéhoto rozhodnutia úradný veterinárny lekár musí vykonať klinické vyšetrenie všetkej hydiny, ktoré vylúči prítomnosť pseudomoru v chove. Obmedzenie presunov uvedené v tomto odseku sa nariadi na dobu 21 dní, počínajúc posledným dňom možnej kontaminácie.

Vykonané budú aj návštevy zoologických záhrad a parkov v rámci ochranného pásma za účelom inšpekcie vnímavých druhov. Takéto návštevy by mali byť vykonané v spolupráci s príslušnými zamestnancami ZOO, prípadne súkromným veterinárnym lekárom.

4. Obnova chovu

4.1 Podmienky na povolenie obnovy populácie postihnutého zariadenia

1. Príslušný orgán povolí obnovu populácie postihnutého zariadenia, ak sú splnené tieto požiadavky:

- v súlade s ustanovením Prílohy IV. Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2020/687 bolo vykonané záverečné čistenie a dezinfekcia, v relevantných prípadoch kontrola hmyzu a hlodavcov s cieľom zabezpečiť zničenie pôvodcu pseudomoru a všetky postupy boli primerane zdokumentované,
- uplynulo obdobie monitorovania 21 dní od vykonania záverečného čistenia a dezinfekcie.

2. Príslušný orgán dohliada na to, aby sa v súlade s požiadavkami v bode 1 vykonalo záverečné čistenie a dezinfekcia, a v relevantných prípadoch kontrola hmyzu a hlodavcov, v postihnutom zariadení.

3. Príslušný orgán nepovolí prístup držaných zvierat druhov zo zoznamu do vonkajších výbehov počas obdobia, keď sú považované za kontaminované; toto obdobie sa určí po vykonaní posúdenia rizika.

4. Ak sa v postihnutom zariadení z riadne odôvodnených príčin úplne neukončilo záverečné čistenie a dezinfekcia, v relevantných prípadoch kontrola hmyzu a hlodavcov, ktoré sú uvedené v bode 1, príslušný orgán môže povoliť obnovu populácie odchyľne od bodu 1 za predpokladu, že:

- od vykonania predbežného čistenia a dezinfekcie uplynulo aspoň obdobie 3 mesiacov a
- pred udelením povolenia príslušný orgán posúdil riziká vyplývajúce z tohto povolenia a z posúdenia vyplynulo, že riziko šírenia pseudomoru je zanedbateľné.

4.2 Požiadavky na obnovu populácie postihnutého zariadenia

1. Príslušný orgán dohliada na obnovu populácie držaných zvierat druhov zo zoznamu postihnutého zariadenia, pričom musí spĺňať ustanovenia Článku 59 Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2020/687.

2. Držané zvieratá druhov zo zoznamu určené na obnovu populácie:

- nemôžu pochádzať zo zariadenia, na ktoré sa vzťahujú zdravotné obmedzenia,

- pred ich umiestnením do zariadenia im musia byť odobraté vzorky na laboratórne vyšetrenie s negatívnymi výsledkami s cieľom vylúčiť výskyt choroby.

3. Vzorky sa odoberajú z:

- reprezentatívneho počtu všetkých zvierat, ktoré sa majú umiestniť do zariadenia, ak sa všetky z nich umiestňujú v tom istom čase a z toho istého zariadenia pôvodu, alebo

- reprezentatívneho počtu zvierat z každej zásielky, ak sa všetky zvieratá majú umiestniť v rôznom čase alebo z rôznych zariadení pôvodu. V prípade jednoduchých kurčiat môže príslušný orgán rozhodnúť, že sa nebude vykonávať odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie uvedené v bode 2.

4. Držané zvieratá druhov zo zoznamu určené na obnovu populácie sa umiestňujú do zariadení takto:

- do všetkých epidemiologických jednotiek a budov postihnutého zariadenia,

- podľa možností v tom istom čase alebo počas obdobia monitorovania pre príslušnú chorobu (21 dní), ktoré sa počíta od dátumu umiestnenia prvého zvieratá, alebo

- v prípade zariadení s chovom s voľným výbehom alebo ak je požiadavka stanovená v prvej odrážke nepraktická, s použitím sentinelových zvierat, ktorým boli pred ich umiestnením do zariadenia odobrané vzorky na laboratórne vyšetrenia s negatívnymi výsledkami na pseudomor.

5. Úradní veterinárni lekári vykonávajú aspoň návštevu postihnutého zariadenia v posledný deň obdobia monitorovania pre príslušnú chorobu, ktoré sa počíta od dátumu, keď boli zvieratá umiestnené do zariadenia, a v každom prípade pred uplynutím 30 dní od uvedeného dňa, pričom sa vykonáva aspoň:

- dokladová kontrola vrátane analýzy záznamov týkajúcich sa produkcie, zdravia a výsledovateľnosti,

- klinické vyšetrenie držaných zvierat a

- odber vzoriek zo zvierat na laboratórne vyšetrenie s cieľom potvrdiť alebo vylúčiť výskyt choroby.

6. Akákoľvek osoba, ktorá vstupuje do zariadenia alebo z neho odchádza, musí spĺňať príslušné opatrenia biologickej bezpečnosti zamerané na zabránenie šíreniu choroby.

7. Držané zvieratá druhov zo zoznamu môžu opustiť zariadenie iba na základe povolenia príslušného orgánu a iba po získaní negatívnych výsledkov laboratórneho vyšetrenia uvedeného v bode 5.

8. Od dátumu umiestnenia zvierat v zariadení do konca obnovy populácie prevádzkovateľ:

- aktualizuje záznamy údajov o zdravotnom stave a o produkcii, pokiaľ ide o držané zvieratá, a

- ihneď nahlási príslušnému orgánu každú významnú zmenu, pokiaľ ide o údaje o produkcii a akékoľvek iné abnormality.

9. Ak sa počas obdobia uvedeného v bode 8 nahlásia príslušnému orgánu neobvyklá úmrtnosť alebo klinické príznaky príslušnej choroby, úradní veterinárni lekári bezodkladne odoberú vzorky na laboratórne vyšetrenie s cieľom vylúčiť jej výskyt.

10. Príslušný orgán môže oslobodiť zariadenia so špeciálnym režimom z jedného alebo viacerých ustanovení v bodoch 1 až 9 po posúdení rizík vyplývajúcich z uvedeného oslobodenia, a ak z posúdenia vyplýva, že riziko jej šírenia je zanedbateľné.

Na základe posúdenia rizika môže miestne centrum pre tlmenie chorôb nariadiť, aby sa postup určený pre komerčný chov uplatňoval aj v nekomerčných chovoch hydiny alebo na iné vtáctvo žijúce v zajatí.

Dodatočné podmienky na obnovu populácie postihnutého zariadenia sú uvedené v Článku 60 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

4.3 Koniec obnovy populácie postihnutého zariadenia a zrušenie opatrení

1. Obnova populácie postihnutého zariadenia sa považuje za ukončenú, ak sa úspešne ukončili opatrenia uvedené v bodoch 4.1. a 4.2.

2. Príslušný orgán zruší všetky opatrenia na kontrolu chorôb uplatňované v postihnutom zariadení, ak sa obnova populácie považuje za ukončenú, ako sa stanovuje v bode 1.

5. Pseudomor v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných inšpekčných staniciach, v prevádzkarňach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na ktoromkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov

5.1 Podozrenie na pseudomor v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných inšpekčných staniciach, v prevádzkarňach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na ktoromkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov

1. V prípade podozrenia na pseudomor príslušný orgán v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných kontrolných staniciach, v prevádzkarniach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na akomkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov uplatní:

- príslušné ustanovenia stanovené v článkoch 5 až 9 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 a
- v prípade potreby dodatočné opatrenia prispôsobené špecifickej situácii s cieľom zabrániť šíreniu pseudomoru na nepostihnuté zvieratá alebo na ľudí.

2. Ustanovenia stanovené v článkoch 5 až 9 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 uplatní príslušný orgán aj v zariadeniach pôvodu týchto zvierat alebo produktov.

5.2 Potvrdenie pseudomoru v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných inšpekčných staniciach, v prevádzkarňach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na ktoromkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov

1. V prípade úradného potvrdenia pseudomoru v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných kontrolných staniciach, v prevádzkarniach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na akýchkoľvek iných relevantných miestach vrátane dopravných prostriedkov príslušný orgán uplatní:

- príslušné ustanovenia stanovené v článkoch 12 až 19 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 a
- v prípade potreby dodatočné opatrenia prispôsobené špecifickej situácii s cieľom zabrániť šíreniu pseudomoru z postihnutých zvierat a z postihnutých zariadení a miest na iné nepostihnuté zvieratá alebo na ľudí.

2. Ustanovenia stanovené v článkoch 12 až 19 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 uplatní príslušný orgán aj v zariadeniach pôvodu týchto zvierat alebo produktov.

Príloha č.7

Pohotovostný plán pre očkovanie

Núdzové očkovanie proti pseudomoru

Zákaz očkovania

Očkovanie proti pseudomoru nie je vo všeobecnosti zakázané.

Núdzové očkovanie vo výnimočných situáciách

Napriek tomu, že očkovanie nie je zakázané, môže byť nariadené núdzové očkovanie v oblasti rozšírenia choroby, kde bol potvrdený pseudomor a ak hrozí vymknutie sa nákazy spod kontroly aj za dodržania najprísnejších opatrení.

V prípade, že regionálna veterinárna a potravinová správa chce vykonávať núdzovú očkovaciu kampaň, návrh vo forme akčného plánu bude postúpený národnému centru pre tlmenie chorôb.

Plán, ktorý pripraví miestne centrum pre tlmenie chorôb spolu so skupinou odborníkov, by mal obsahovať tieto informácie:

- popis choroby, ktoré vyvolalo podanie tohto návrhu,
- faktory, ktoré vedú k potrebe schválenia núdzového očkovania, medzi iným: možnosť širokého rozšírenia infekcie exponovanými zvieratami, postihnutie veľkého počtu zvierat, pravdepodobnosť vážneho rozšírenia infekcie, vysoká hustota populácie vnímavých druhov, nejasný pôvod choroby, rýchlo sa zvyšujúci počet nových zdrojov infekcie, rýchle šírenie infekcie v populácii vnímavých zvierat a do ďalších geografických oblastí,
- veľkosť oblasti, v ktorej sa navrhuje vykonať núdzové očkovanie bude určená na základe dohovoru medzi hlavným veterinárnym lekárom, národným centrom a skupinou odborníkov a na základe podrobných znalostí rizikovej oblasti ohrozenej ďalším rozšírením choroby,
- počet jednotlivých druhov a vek vnímavých zvierat, ktoré budú očkované,
- typy očkovacej látky, ktoré budú použité,
- trvanie očkovacej kampane,
- systém používaný na identifikáciu a registráciu očkovaných zvierat,
- opatrenia, ktoré budú nariadené na obmedzenie pohybu zvierat a živočíšnych výrobkov.

Ustanovenie tímu pre núdzové očkovanie

Za predpokladu schválenia núdzovej očkovacej (vakcinačnej) kampane bude v miestnom centre pre tlmenie chorôb zriadený očkovací (vakcinačný) tím a očkovacie (vakcinačné) centrum.

Rozhodnutiu realizovať povinné očkovanie sa dostane príslušného stupňa miestnej publicity a budú prijaté opatrenia, zabezpečujúce bezodkladné uskutočnenie kampane.

Geografická oblasť, kde bude očkovanie prebiehať bude jasne definovaná, hranicami budú fyzické prvky ako sú cesty, železnice, rieky, alebo iné prirodzené hranice a bude vypracovaný úplný zoznam všetkých chovov s vnímavými zvieratami pre navrhovanú oblasť povinného očkovania. Miesta všetkých chovov s vnímavými zvieratami určenými pre očkovanie budú vyznačené na mape alebo mapách príslušných mierok s vyznačením približného počtu zvierat v každom chove.

Ďalší veterinárni lekári, technickí a administratívni zamestnanci budú pridelení očkovaciemu centru, aby bol zabezpečený plynulý priebeh bez narušenia činnosti miestneho centra pre tlmenie chorôb. Cieľom bude ukončiť očkovanie v určenej oblasti do 7 pracovných dní.

Očkovacie centrum bude medzi iným vybavené aj:

- dostatočným množstvom očkovacej látky pre zabezpečenie kampane,

- príslušnými zariadeniami pre transport a uskladnenie očkovacej látky,
- odpadovými nádobami pre použité pomôcky, prázdne fľaše od očkovacej látky a ďalší rizikový odpad,
- ochranným odevom pre očkovací tím,
- dezinfekčným prostriedkom a vedrami, kefami a špongiami pre osobnú dezinfekciu očkovacieho tímu,
- dostatočnou zásobou formulárov, ktoré sa budú vyplňať počas núdzového očkovania.

Riadenie núdzového očkovania

Očkovací tím pozostáva z veterinárneho lekára a technického asistenta.

Každý tím bude každodenne zásobovaný nasledujúcim materiálom a zariadením:

- príslušným množstvom očkovacej látky na denné použitie,
- aplikátormi pre aerosolovú vakcináciu,
- sadou viacdávkových striekačiek s náhradnými dielmi, remeňom a puzdrom,
- malým sterilizátorom na viacdávkové striekačky,
- jednorázovými striekačkami a ihlami,
- nádobami na použité jednorázové striekačky a potreby, prázdne fľaše a iný odpad,
- záchytným zariadením,
- potrebným množstvom formulárov.

Administratívni pracovníci centra dohodnú pre očkovací tím stretnutia s chovateľmi a pri tom požiadajú o potrebnú pomoc pri očkovaní, pri fixácii zvierat a o ďalšiu pomoc, ktorá bude potrebná a zistia podrobnosti o aktuálnych počtoch zvierat v danom chove. Návštevy za účelom očkovania bez predchádzajúceho dohovoru by mali byť výnimkou.

Každý očkovací tím dostane na začiatku každého pracovného dňa zoznam chovov, ktoré má navštíviť, čas návštev a približný počet zvierat v každom chove.

Po príchode na hospodárstvo, na ktorom budú zvieratá očkované, veterinárny lekár vysvetlí podmienky očkovacej kampane majiteľovi alebo zodpovednej osobe.

Členovia očkovacieho tímu sa oblečú do ochranného odevu a zabezpečia osobnú dezinfekciu pred vstupom do časti hospodárstva, v ktorej sú zvieratá chované.

Pred očkovaním by mal byť krdel' klinicky vyšetrený. Podozrenie, že zvieratá hospodárstva sú infikované, musí byť oznámené miestnemu centru pre tlmenie chorôb, ktoré zabezpečí na vyšetrenie vlastných úradných veterinárnych lekárov. Ak mieste centrum pre tlmenie chorôb o to výslovne nepožiadá, očkovací tím sa nebude do týchto vyšetrení zapájať, okrem upovedomenia chovateľovi, že stádo je podozrivé a vzťahujú sa na ňa obmedzujúce opatrenia.

Ak sa nepodarí okamžite vylúčiť výskyt choroby v krdli, očkovanie nebude vykonané. Ak je krdel' bez klinických príznakov, môže prebehnúť očkovanie.

Pri očkovaní je potrebné dodržať návody na podávanie, hlavne dávkovanie.

Na predbežnom formulári sa bude viesť záznam počtu zvierat každého druhu a kategórie, ktorým bola podaná očkovacia látka.

Použité zariadenie sa vyčistí, dezinfikuje a sterilizuje, ak je nutné, keď sa očkovanie krdľa ukončí. Okrem toho bude vykonaná aj osobná dezinfekcia. Oblasť, kde sa očkuje, je vysoko riziková vzhľadom na možný vznik choroby. Je dôležité, aby boli zabezpečené predbežné opatrenia, a aby nevzniklo riziko rozšírenia infekcie činnosťou očkovacieho tímu, a aby proti očkovacím tímom v prípade následných epidémií v danej oblasti neboli vznesené obvinenia z nedbanlivosti.

Pred odchodom z chovu bude vyplnený očkovací záznam pre chov v dvoch kópiách s podpisom majiteľa, alebo zodpovednej osoby, jedna kópia bude ponechaná v chove.

Na záver dňa sa očkovací tím vráti do centra, kde budú použité jednorázové pomôcky a iný odpad bezpečne uložené do na to určených nádob, ďalšie zariadenia, ktoré sa mohli kontaminovať budú po

čistení a dezinfekcii vysterilizované a budú vyplnené príslušné formuláre, ktoré sa odovzdajú administratívne personálu. Mapa núdzovej očkovacej kampane bude každodenne aktualizovaná, aby sa dal pozorovať postup operácie.

Vedúci veterinárny lekár vakcinačného centra, prípadne vedúci administratívneho tímu budú každodenne podávať správu tak národnému centru pre tlmenie chorôb ako aj miestnemu centru pre tlmenie chorôb, týkajúcu sa postupu kampane za posledných 24 hodín.

Miestne centrum pre tlmenie chorôb

Sídlo :

Miestne centrum pre tlmenie chorôb

vedúci:

- Koordinačný tím
- Administratívny tím
- Epizootologický tím
- Eradikačný tím
- Vakcinačný tím
- Kontrolný tím

Základné úlohy

Koordinačný tím

- poplach podľa poplachového plánu
- príprava informácií médiám
- príprava info faxov
- organizácia stretnutí – súkromní veterinárni lekári, chovatelia, spotrebitelia
- organizácia denných porád, diskusií na úrovni miestneho centra
- príprava rozhodnutí

poplachový plán – plán činnosti po obdržaní hlásenia o podozrení na výskyt choroby informácia regionálnemu veterinárnemu lekárovi

- okamžité prešetrenie chovu a nariadenie opatrení v prípade potvrdenia podozrenia na pseudomor úradným veterinárnym lekárom
- informácia regionálnemu veterinárnemu lekárovi
- ďalšie vyšetovanie chovu a odber vzoriek
- organizácia transportu vzoriek
- aktivácia miestneho centra pre tlmenie chorôb
- informácia susedným regiónom

Administratívny tím

- administratívne vymedzenie ochranného pásma a pásma dohľadu
- zaznamenávanie údajov o chovoch a zvieratách
- vydávanie a publikácia nariadení
- stanovenie časového plánu a organizácia odberu vzoriek a klinického prešetrovania chovov

Epizootologický tím

- zaznamenávanie faktov
- klinické vyšetovanie a odber vzoriek
- stanovenie rozsahu vzorkovania vykonávaného eradikačným tímom
- epizootické šetrenie
- okamžité informovanie susedných regiónov o kontaktoch zvierat z ohniska choroby
- príprava podrobnej správy o epizootologickej situácii
- zhodnotenie epizootologických údajov

Eradikačný tím

- kontrola dezinfekčných zariadení
- plánovanie usmrtenia a neškodného odstránenia zvierat, krmiva a materiálov
- usmrtenie a neškodné odstránenie
- vzorkovanie usmrtených zvierat
- oceňovanie zvierat
- kontrola dezinfekcie
- čistenie a dezinfekcia zariadení

Kontrolný tím

- kontrola premiestňovania zvierat
- kontrola prepravy usmrtených zvierat
- kontrola kafilerického podniku
- kontrola bitúnkov, rozrábkární
- kontrola iných poľnohospodárskych služieb

Príloha č. 9

Vybavenie miestneho centra pre tlmenie chorôb

Miestne centrum pre tlmenie chorôb, trvale alebo dočasne zriadené pri príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe má nasledovné vybavenie:

- telefónne a faxové spojenie; aspoň jedna linka vyhradená pre komunikáciu s národným centrom pre tlmenie chorôb;
- systém zakladania údajov - strojnopočetné spracovávanie,
- mapy územia spádovej oblasti (1 : 50 000, resp. 1 : 10 000),
- zoznam osôb a organizácií (a ich adresy) v spádovej oblasti, ktoré treba skontaktovať v prípade vzniku choroby; tento zoznam obsahuje:
 - chovateľov hydiny, poštových holubov a vtákov držaných v zajatí,
 - orgány miestnej správy zodpovedné za opatrenia pri tlení choroby,
 - políciu,
 - colnice,
 - iné odborné služby, ktoré môžu navštevovať chovy,
 - súkromných veterinárnych lekárov,
 - regionálne komory súkromných veterinárnych lekárov,
 - prepravcov hydiny, násadových a konzumných vajec a mäsa,
 - kafilérie,
 - nákupcov zvierat,
 - výrobcov krmív,
 - firmy vykonávajúce DDD,
 - poľovnícke organizácie, výstavné zariadenia,
 - bitúinky a výrobné mäsových výrobkov,
 - prevádzky na spracovanie hydínového mäsa, vajec, VŽP
 - chovateľské zväzy,
 - regionálne úrady verejného zdravotníctva,
- systém informovania tlače a iných médií, aby verejnosť bola informovaná o zavedených opatreniach,

- zariadenia na čistenie a dezinfekciu pracovníkov, oblečenia a vozidiel,
- sklady materiálu, v ktorom je nasledovné vybavenie:
 - ochranné odevy,
 - dezinfekčné prostriedky účinné proti pseudomoru, detergenčné prípravky a mydlá,
 - pitevné a vzorkovacie súpravy,
 - tabule a výstražné oznámenia na použitie v zamorených chovoch, ochrannom pásme a pásme dohľadu,
 - mapy,
 - vybavenie na vykonávanie očkovania,
 - pohotovostná taška a pohotovostný kufor.

Zoznam vecí v pohotovostnom kufri

- 3 pracovné súpravy – jednorazové,
- 3 protichemické gumové obleky,
- 3 páry gumových rukavíc,
- 3 páry gumových čižiem,
- 3 gumové zástery,
- 3 páry ponožiek,
- 3 uteráky a mydlá,
- 1 liter kyseliny peroctovej,
- 3 vreckové svietidlá na batérie,
- 3 veľké silné igelitové vrecia,
- 5 tabulí s nápisom "**PSEUDOMOR HYDINY – VSTUP ZAKÁZANÝ !!!**"

Zoznam vecí v pohotovostnej taške

- 3 chirurgické pinzety,
 - 3 nožnice zahnuté,
 - 10 ks ihli na odber krvi,
 - 15 ks sterilných skúmaviek na odber vzoriek so štítkami a zátkami,
 - 1 liter kyseliny peroctovej,
 - 5 fliaš aa 100g luhu sodného,
 - 3 páry gumových rukavíc a 10 ks jednorazových rukavíc,
 - 100 skúmaviek na vzorky orgánov, 50 ks mikroténových a papierových sáčkov,
 - 2 mäsiarske nože,
 - 1 plechová krabica na odoslanie vzoriek a papierovou vatou,
 - 1 vreckové svietidlo na batérie,
 - 1 lepiaca páska vodovzdorná,
 - 1 kotúč samolepiacich štítkov,
 - baliaci materiál.
- poznámka: transportné médium zabezpečí referenčné národné laboratórium pre pseudomor hydiny tesne pred odberom biologického materiálu.

Príloha č. 10

Zoznam národných organizácií, ktoré musia byť kontaktované v prípade potvrdenia choroby

V prípade potvrdenia choroby v chovoch hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí:

- **Pandemická komisia vlády Slovenskej republiky**
Kontakt: Ing. Anton Tencer, tajomník, Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, 837 52 Bratislava 2, Tel.: 02/5937 3357, +421 905 788 307,
E-mail: anton.tencer@health.gov.sk
- **Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky**
Adresa: Dobrovičova 12, Bratislava 812 66
Tel: 02/592 66 241
Fax: 02/529 63 871
- **Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky**
Kontakt: Limbová 2, P.O. BOX 52, 837 52 Bratislava 37
Tel.: +421 2 593 73 111
Fax.: +421 2 547 77 983
E-mail: office@health.gov.sk
- **Únia hydínárov Slovenska**
Adresa: Ing. Mgr. Daniel Molnár
Únia hydínárov Slovenska, Záhradnícka 4148/21, 811 07 Bratislava
Tel.: +421 911 226 814
E-mail: molnar.unihyd@azet.sk
- **Kafilerické podniky**
VAS s.r.o., Mojšova Lúčka, 011 76 Žilina,
Tel.: 041/ 56 64 112-3, +421 903 69539
E-mail: vas@vas-ml.sk

V prípade potvrdenia choroby u voľne žijúcich vtákov:

- **Pandemická komisia vlády Slovenskej republiky**
Kontakt: Ing. Anton Tencer, tajomník, Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, 837 52 Bratislava 2, Tel.: 02/5937 3357, +421 905 788 307,
E – mail: anton.tencer@health.gov.sk
- **Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky**
Kontakt: Dobrovičova 12, Bratislava 812 66
Tel: 02/592 66 241
Fax: 02/529 63 871
- **Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky**
Kontakt: Limbová 2, P.O. BOX 52, 837 52 Bratislava 37
Tel.: +421 2 593 73 111
Fax.: +421 2 547 77 983
E-mail: office@health.gov.sk
- **Únia hydínárov Slovenska**
Adresa: Ing. Mgr. Daniel Molnár
Únia hydínárov Slovenska, Záhradnícka 4148/21, 811 07 Bratislava
Tel.: +421 911 226 814
e-mail: molnar.unihyd@azet.sk
- **Slovenská poľovnícka komora**
Adresa: Štefánikova 10, 811 05 Bratislava, Tel: 02/57203311, Fax: 02/57203315

Príloha č. 11

Tlačivá

**Epizootologické šetrenie
pri podozrení/potvrdení* pseudomoru hydiny**

Dátum vyplnenia:

Úradný veterinárny lekár/telefón:

Dátum podozrenia:.....

Dátum potvrdenia:.....

Názov prevádzkarne:.....

Adresa prevádzkarne:.....

Farma:.....Okres:.....Kraj:.....

Úradné veterinárne číslo farmy:

Informácie poskytol/telefón:

Súkromný veterinárny lekár:Prítomný: áno nie

I. Informácie o chove

Typ chovu:

komerčný chov

nekomerčný chov

Kategória chovu:

ROZMNOŽOVACÍ CHOV

mäsová línia

odchov

rodičia

staro rodičia

znášková línia

odchov

rodičia

staro rodičia

ÚŽITKOVÝ CHOV:

produkcia mäsa/výkrm

produkcia konzumných vajec

nosnice

mládky

Druh a počet prítomnej hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí

Druh	Počet kusov	Druh	Počet kusov	Druh	Počet kusov
Kura domáca		husi		holuby	
Morky		bažanty		pštrosy	
perličky		jarabice		Iné (vypísať)	
kačky		prepelice			

Výrobná jednotka	Dátum naskladnenia	Počet naskladnených zvierat	druh	pohlavie	Vek (vyjadrený v týždňoch k dátumu vyplnenia formulára)

Liaheň pôvodu

Názov prevádzkarne	
Adresa prevádzkarne	
Miesto/Okres/Kraj:	
Úradné vet. číslo farmy:	
Telefón:	
Fax:	

System chovu:

Počet výrobných jednotiek v chove:

System ustajnenia:

- voľné ustajnenie
 klietkový chov

Typ ventilácie:

- prirodzená
 prirodzená s vetrákmi
 umelá: pretlak/podtlak

Ochranné sieťky proti voľne žijúcim vtákom:

- áno
 nie

Možnosť kontaktu s voľne žijúcimi vtákmi:

- áno Druhy:.....
 nie

Prítomnosť rybníkov alebo jazier:

- áno uviesť.....
 nie

Iné vodné nádrže:

- áno uviesť.....
 nie

Prítomnosť ošípaných na farme:

- áno počet:.....
 nie

Prítomnosť ostatných zvierat z triedy cicavce (Mammalia):

- áno uveďte druh a počet podľa jednotlivých druhov:
.....
.....
.....
.....

 nie

Topografia zariadenia

Musí byť vypracovaná situačná mapa prevádzkarne s jasne vyznačenými výrobnými jednotkami, so zvieratami umiestnenými v nich a hlavné prístupové cesty do areálu.

II. Údaje o zavlečení infekcie

Premiestňovanie zvierat:

A: Prísun vtákov z iných zariadení/liahní, fariem/..... áno nie
(20 dní pred objavením sa prvých klinických príznakov ochorenia)

dátum prísunu: druh/počet:
Názov farmy/liahne/adresa/úradné veterinárne číslo farmy:
.....

B: Prísun vtákov z výstav/trhov/iné áno nie
(20 dní pred objavením sa prvých klinických príznakov ochorenia)

dátum prísunu: druh/počet:
Miesto pôvodu:.....
Miesto/okres/kraj trhu alebo výstavy:.....

C: Odsun vtákov/vajec do iných fariem/liahní/bitúnok: áno nie
(20 dní pred objavením sa prvých klinických príznakov ochorenia)

dátum odsunu: druh/počet:
Názov farmy/liahne/bitúnku/adresa/ úradné veterinárne číslo farmy:
.....

D: Odsun vtákov na výstavy/trhy/iné: áno nie
(20 dní pred objavením sa prvých klinických príznakov ochorenia)

dátum odsunu: druh/počet:
Miesto určenia:.....
Miesto/okres/kraj trhu alebo výstavy:.....

Pohyb ľudí (možný spôsob zavlečenia alebo šírenia choroby) áno nie
(20 dní pred objavením sa prvých klinických príznakov ochorenia)

Dátum:.....
Meno a priezvisko:.....
Funkcia:.....
Adresa:.....

Pohyb vozidiel:

A – preprava zvierat, B – preprava krmiva, C – preprava vajec, D – preprava kadáverov, E – pohonné hmoty, F – iné, uveďte

Za obdobie, ktoré sa začalo 20 dní pred objavením sa prvých klinických príznakov a končiaci dátumom uzáverom chovu)

Dátum vstupu	Vozidlo (A, B, C, D, E, F)	Názov firmy pre ktorú sa preprava vykonala	Fax/tel.	Evidenčné číslo vozidla (EČV)	Evidenčné číslo prívesu vozidla (EČV)	Prepravca (firma)	Vodič	Tel. číslo

Nepriamy kontakt s hydinou v iných prevádzkarniach **áno** **nie**

(Spoločné používanie strojov, vozidiel, krmiva, vybavenia, personálu, atď. za obdobie, ktoré sa začalo 20 dní pred objavením sa prvých klinických príznakov a končiaci dátumom uzáverom chovu)

Dátum kontaktov:

Názov prevádzkarne/adresa/farma/úradné veterinárne číslo farmy:

.....
 chovaná hydina a iné vtáky žijúce v zajatí/počet:

Spoločne použité:

auto krmivo stroje vybavenie personál iné/uveďte.....

Iná farma vo vlastníctve toho istého majiteľa: **áno** **nie**

Dátum kontaktov:

Názov prevádzkarne/adresa/farma/úradné veterinárne číslo farmy:

.....
 chovaná hydina a iné vtáky žijúce v zajatí/počet:

Chovy hydiny nachádzajúce sa v blízkosti ohniska **áno** **nie**

Názov prevádzkarne/adresa/farma/úradné veterinárne číslo farmy:

.....
 chovaná hydina a iné vtáky žijúce v zajatí/počet:

III. Anamnestické údaje

Týždenný úhyn

údaje týkajúce sa úhynu za posledných 6 týždňov pred podozrením na ohnisko pseudomoru hydiny

Týždeň		Počet uhynutých zvierat
Od	Do	

Komentár:

.....
.....
.....
.....
.....

Dátum nástupu prvých klinických príznakov pseudomoru hydiny:.....

Klinické príznaky pozorované chovateľom:

.....
.....
.....

Celkový počet hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí (živé aj mŕtve)	Počet chorých	Počet uhynutých	Počet utratených

Tieto informácie zodpovedajú dátumu prijatia obmedzujúcich opatrení z dôvodu podozrenia výskytu pseudomoru hydiny v chove.

IV. Vakcinácia zvierat

Vakcinácia zvierat je vykonávaná:

áno

nie

Dátum vakcinácie	Ochorenie	Typ vakcíny (živá alebo inaktivovaná)	Komerčný názov vakcíny	Spôsob aplikácie	Dávka

Vakcináciu vykonal:

veterinárny lekár, meno a priezvisko, adresa:

veterinárny technik, meno a priezvisko, adresa:

iný, uveďte

Komentár:

.....

V. Podávanie liečiv

V posledných 15 dňoch boli liečivá podávané:

áno

nie

Začiatok liečby	Koniec liečby	Druh lieku	Komerčný názov lieku	Spôsob aplikácie	Dôvod liečby

Osoby, ktoré podávali liečivá:

veterinárny lekár, meno a priezvisko, adresa:

veterinárny technik, meno a priezvisko, adresa:

iný, uveďte

Komentár:

.....

VI. Klinické vyšetrenie podľa druhov

Druh:

.....

- Depresia
- Respiračné príznaky: mierne
 ťažké
- Pokles alebo zastavenie znášky
- Edém, cyanóza alebo kožné krvácaniny
- Diarrhoea
- Nervové príznaky
- Iné

.....

.....

.....

VII. Patologicko - anatomický nález

Rinitída a sinusitída	☐	
Tracheitída	Katarálna ☐	Hemoragická ☐
Zápal vzduchových vakov (aerosakulitída)	☐	
Hemorágie	Epikard ☐	
	Endokard ☐	
	Žalúdočná sliznica ☐	
	Ovariálne folikuly ☐	
Enteritída	Katarálna ☐	Hemoragická ☐

Iné:

.....
.....
.....

Poznámky:

.....
.....

Podpis a pečiatky veterinárnych lekárov, ktorí epizootologické šetrenie vykonali:

.....
.....
.....
.....
.....

*** nehodiace sa preškrtnite**

S P R Á V A
O PODOZRENÍ Z NÁKAZY – PSEUDOMORU HYDINY

Kód nákazy

<p>1. Regionálna veterinárna a potravinová správa:</p> <p>2. Dátum odoslania:</p> <p>3. Hodina odoslania:</p> <p>4. Podozrenie na nákazu:</p> <p>5. Okres a katastrálne číslo:</p> <p>6. Iné regióny, v ktorých sú nariadené opatrenia v súvislosti s týmto podozrením:</p> <p>7. Dátum podozrenia:</p> <p>8. Dátum pravdepodobného zavlečenia nákazy do chovu:</p> <p>9. Pôvod nákazy:</p> <p>10. Prijaté opatrenia:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>11. Počet vnímavých zvierat v chove: 16. Počet klinicky chorých:</p> <p>a) hovädzí dobytok:</p> <p>b) ošípané:</p> <p>c) ovce:</p> <p>d) kozy:</p> <p>e) hydina:</p> <p>f) kone:</p> <p>g) ryby:</p> <p>h) divo žijúce druhy zvierat:</p> <p>17. Počet uhynutých zvierat v chove: 18. Počet zabitých zvierat:</p> <p>a) hovädzí dobytok:</p> <p>b) ošípané:</p> <p>c) ovce:</p> <p>d) kozy:</p> <p>e) hydina:</p> <p>f) kone:</p> <p>g) ryby:</p> <p>h) divo žijúce druhy zvierat:</p> <p>19. Počet spracovaných tiel zvierat:</p> <p>a) hovädzí dobytok:</p> <p>b) ošípané:</p> <p>c) ovce:</p> <p>d) kozy:</p> <p>e) hydina:</p> <p>f) kone:</p> <p>g) ryby:</p> <p>h) divo žijúce druhy zvierat:</p>
Pečiatka regionálnej veterinárnej a potravinovej správy a podpis regionálneho veterinárneho lekára:	
Dátum:	

S P R Á V A
O VÝSKYTE NÁKAZY – PSEUDOMORU HYDINY

Kód nákazy

<p>1. Regionálna veterinárna a potravinová správa:</p> <p>2. Dátum odoslania:</p> <p>3. Hodina odoslania:</p> <p>4. Názov nákazy, prípadne typ vírusu:</p> <p>5. Poradové číslo ohniska:</p> <p>6. Typ ohniska (primárne, sekundárne):</p> <p>7. Referenčné číslo ohniska:</p> <p>8. Okres a katastrálne číslo:</p> <p>9. Iné regióny, v ktorých sú nariadené opatrenia v súvislosti s týmto ohniskom:</p> <p>10. Dátum potvrdenia ohniska:</p> <p>11. Dátum podozrenia:</p> <p>12. Dátum pravdepodobného zavlečenia nákazy do chovu:</p> <p>13. Pôvod nákazy:</p> <p>14. Prijaté opatrenia:</p> <p>.....</p>	<p>15. Počet vnímavých zvierat v ohnisku: 16. Počet klinicky chorých:</p> <p>a) hovädzí dobytok:</p> <p>b) ošípané:</p> <p>c) ovce:</p> <p>d) kozy:</p> <p>e) hydina:</p> <p>f) kone:</p> <p>g) ryby:</p> <p>h) divo žijúce druhy zvierat:</p> <p>17. Počet uhynutých zvierat v ohnisku: 18. Počet zabitých zvierat:</p> <p>a) hovädzí dobytok:</p> <p>b) ošípané:</p> <p>c) ovce:</p> <p>d) kozy:</p> <p>e) hydina:</p> <p>f) kone:</p> <p>g) ryby:</p> <p>h) divo žijúce druhy zvierat:</p> <p>20. Počet spracovaných tiel zvierat:</p> <p>a) hovädzí dobytok: b) ošípané:</p> <p>c) ovce: d) kozy:</p> <p>e) hydina: f) kone:</p> <p>g) ryby:</p> <p>h) divo žijúce druhy zvierat:</p>
Pečiatka regionálnej veterinárnej a potravinovej správy a podpis regionálneho veterinárneho lekára:	
Dátum:	

Regionálna veterinárna a potravinová správa:

Správa o zániku nákazy

Chovateľ: farma: kód farmy

Obec: Okres:

Nákaza zvierat: kód: dátum zistenia:

dátum vyhlásenia:

Počet zamorených chovov pri ustálení nákazy								
Počet vnímavých zvierat v zamorených chovoch		HD	ošíp.	ovce/kozy	hydina			
Z celkového stavu vnímavých zvierat zo dňa úradného zistenia nákazy		ochorelo	uzdravilo sa	uhynulo	Bolo zabitých			
					Chorých	Podozrivých z nakazení a	Podozrivých z nákazy	
Dátum odoslania správy								
Dátum vykonania záverečnej dezinfekcie								
Vykonanie dezinfekcie bolo hlásené na RVPS dňa								
Výsledok diagnostického šetrenia								
Koľko kusov vnímavých zvierat bolo očkovaných počas trvania nákazy		Ochranné	Núdzovo	Liečebne				
Straty u vnímavých zvierat po vykonanom očkovaní								
Výsledok šetrenia po pôvode nákazy								
Kontrola dezinfekcie vykonaná dňa								
Boli dodržiavané mimoriadne veterinárne opatrenia								
Celkový počet zvierat v nakazených chovoch		Ochorelo	Uzdravilo sa	Uhynulo	Utratených	Bolo zabitých		
	Hovädzí dobytok					chorých	podoz. z nakazení a	podoz. z nákazy
	Ošípané							
	Ovce a kozy							
	Hydina							
	Psy, mačky							
Počet nakazených chovov								
Poznámky, návrhy								

.....
podpis chovateľa

.....
podpis súkrom. vet. lekára

.....
pečiatka RVPS, podpis

Denné hlásenie o epizootologickej situácii pri výskyte nákazy pseudomoru hydiny

Dátum vyplnenia:
 Úradný veterinárny lekár/telefón:

Ohnisko:

Dátum podozrenia:.....
 Dátum potvrdenia:.....
 Názov prevádzkarne/adresa/farma/úradné veterinárne číslo farmy:

.....

Celkový počet hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí (živé aj mŕtve)*	Počet chorých vtákov*	Počet uhynutých vtákov*	Počet utratených vtákov*

Počet vykonaných kontrol plnenia nariadených opatrení:
 Poznámky k priebehu nákazy pseudomoru hydiny v ohnisku:

.....

Ochranné pásmo:

počet komerčných chovov hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí:	
súhrnný počet hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí v komerčných chovoch:	
súhrnný počet cicavcov v komerčných chovoch:	
počet nekomerčných chovov hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí:	
súhrnný počet hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí v nekomerčných chovoch:	
počet vykonaných kontrol v ochrannom pásme:	

Poznámky k situácii v ochrannom pásme:

.....

Pásmo dohľadu:

počet komerčných chovov hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí:	
súhrnný počet hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí v komerčných chovoch:	
súhrnný počet cicavcov v komerčných chovoch:	
počet nekomerčných chovov hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí:	
súhrnný počet hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí v nekomerčných chovoch:	
počet vykonaných kontrol v pásme dohľadu:	

Poznámky k situácii v pásme dohľadu:

.....

.....

.....

.....

Podpis a pečiatka úradného veterinárneho lekára:

.....

*údaje o aktuálnom stave v deň vyplnenia formulára

**Úradný záznam č.
o usmrtení zvierat a o likvidácii materiálov, ktoré môžu prenášať vírus
pseudomoru hydiny v ohnisku pseudomoru hydiny**

Na základe veterinárnych opatrení č. zo dňa bol v chove názov prevádzkarne/adresa prevádzkarne/farma/registračné číslo farmy..... v počtekusov/druh usmrtených.

Spôsob usmrtenia:

Dátum usmrtenia:

Usmrtenie vykonal:.....

Úradný dohľad zabezpečil (meno a priezvisko):

Na základe veterinárnych opatrení č. zo dňa bolo v chove názov prevádzkarne/adresa prevádzkarne/farma/úradné veterinárne číslo farmy:..... likvidovaných:

- kadávery/počet/hmotnosť:
- násadové vajcia/počet:
- konzumné vajcia/počet:
- krmivo/hmotnosť:
- iné.....

Spôsob likvidácie:

Dátum likvidácie:

Likvidáciu vykonal:

Úradný dohľad zabezpečil (meno a priezvisko):

Úradný záznam s podpisom potvrdzujú:

1. Pracovník regionálnej veterinárnej a potravinovej správy:

..... meno a priezvisko funkcia podpis a pečiatka
----------------------------	------------------	----------------------------

2. Zástupca prevádzkarne, v ktorej sa zvieratá usmrcovali:

..... meno a priezvisko funkcia podpis a pečiatka
----------------------------	------------------	----------------------------

Príloha: zberný list od kafilérie

Súpis chovov a počty zvierat v ohnisku, v ochrannom pásme a v pásme dohľadu pri podozrení/potvrdení* pseudomoru hydiny v chove hydiny alebo iných vtákov žijúcich v zajatí

Dátum vyplnenia:
Úradný veterinárny lekár/telefón:,.....

I. OHNISKO

Dátum podozrenia:.....
Dátum potvrdenia:.....
Názov prevádzkarne/adresa prevádzkarne/farma/úradné veterinárne číslo farmy:
.....
.....

Druh a počet prítomnej hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí v chove

Druh	Počet kusov	Druh	Počet kusov	Druh	Počet kusov
Kura domáca		husi		holuby	
Morky		Bažanty		pštrosoy	
perličky		jarabice		iné	
kačky		prepelice		cicavce**	

II. OCHRANNÉ PÁSMO

Celkový počet komerčných chovov:

.....

Názov prevádzkarne/adresa/farma/úradné veterinárne číslo farmy:					
kura domáca		husi		holuby	
morky		bažanty		pštrosoy	
perličky		jarabice		iné	
kačky		prepelice		cicavce**	
Názov prevádzkarne/adresa/farma/úradné veterinárne číslo farmy:					
kura domáca		husi		holuby	
morky		bažanty		pštrosoy	
perličky		jarabice		iné	
kačky		prepelice		cicavce**	
Názov prevádzkarne/adresa/farma/úradné veterinárne číslo farmy:					
kura domáca		husi		holuby	
morky		bažanty		pštrosoy	
perličky		jarabice		iné	
kačky		prepelice		cicavce**	

Počet nekomerčných chovov v ochrannom pásme	Počet hydiny v nekomerčných chovoch v ochrannom pásme	Počet iných vtákov žijúcich v zajatí v nekomerčných chovoch v ochrannom pásme

III. PÁSMO DOHLĀDU

Celkový počet komerčných chovov:

.....

Názov prevádzkarne/Adresa/farma/úradné veterinárne číslo farmy:					
kura domáca		husi		holuby	
morky		bažanty		pštrosoy	
perličky		jarabice		iné	
kačky		prepelice		cicavce**	
Názov prevádzkarne/adresa/farma/úradné veterinárne číslo farmy:					
kura domáca		husi		holuby	
morky		bažanty		pštrosoy	
perličky		jarabice		iné	
kačky		prepelice		cicavce**	
Názov prevádzkarne/adresa/farma/úradné veterinárne číslo farmy:					
kura domáca		husi		holuby	
morky		bažanty		pštrosoy	
perličky		jarabice		iné	
kačky		prepelice		cicavce**	

Počet nekomerčných chovov v pásme dohľadu	Počet hydiny v nekomerčných chovoch v pásme dohľadu	Počet iných vtákov žijúcich v zajatí v nekomerčných chovoch v pásme dohľadu

V ochrannom pásme a pásme dohľadu sa nachádza cirkus, zoologická záhrada, obchod so spoločenským vtáctvom, parky s voľne žijúcimi zvieratami, ohradené oblasti, kde sa hydina alebo iné vtáctvo žijúce v zajatí chová na vedecké účely alebo účely súvisiace s ochranou ohrozených druhov, alebo s úradne registrovanými vzácnymi druhmi hydiny alebo iného vtáctva žijúceho v zajatí:

ÁNO

NIE

V prípade, keď áno, treba vyplniť nasledovnú tabuľku:

Prevádzkareň:			
Majiteľ:			
Druh prevádzkarne:			
Nachádza sa: ☐ v ochrannom pásme ☐ v pásme dohľadu ☐ v ďalšom pásme s obmedzeným pohybom			
Druh hydiny alebo iného vtáctva žijúceho v zajatí	Počet	Druh hydiny alebo iného vtáctva žijúceho v zajatí	Počet

Podpis a pečiatka úradného veterinárneho lekára:

.....

* nehodiace sa preškrtnite

** uviesť druh a počet jedincov podľa jednotlivých druhov

**Úradný záznam č.
o vykonaní predbežného a záverečného čistenia a dezinfekcie v ohnisku
pseudomoru hydiny**

Predbežné čistenie a dezinfekcia:

Na základe veterinárnych opatrení č. zo dňa bolo v chove prevádzkareň/adresa/farma/
úradné veterinárne číslo farmy: vykonané predbežné
čistenie a dezinfekcia.

Dátum vykonania predbežného čistenia a dezinfekcie :

použitý prípravok/koncentrácia:

množstvo použitého prípravku:

Záverečné čistenie a dezinfekcia:

Na základe veterinárnych opatrení č. zo dňa bolo v chove prevádzkareň/adresa/farma/
úradné veterinárne číslo farmy: vykonané záverečné
čistenie a dezinfekcia.

Dátum vykonania záverečného čistenia a dezinfekcie :

použitý prípravok/koncentrácia:

množstvo použitého prípravku:

Čistenie a dezinfekcia bola vykonaná firmou (názov a adresa):

Úradný dohľad zabezpečil (meno a priezvisko):

Úradný záznam s podpisom potvrdzujú:

- a. Pracovník regionálnej veterinárnej a potravinovej správy:

..... meno a priezvisko funkcia podpis a pečiatka
----------------------------	------------------	----------------------------

- b. Zástupca prevádzkarne, v ktorej sa predbežné a záverečné čistenie a dezinfekcia
sa vykonala:

..... meno a priezvisko funkcia podpis a pečiatka
----------------------------	------------------	----------------------------

**Príloha: Protokol o vykonanej práci, prípadne potvrdenie o vykonaní práce od príslušnej
firmy, ktorá čistenie a dezinfekciu vykonal.**

Protokol o vyšetrení zvierat podozrivých z pseudomoru hydiny

Dátum vyplnenia:
Úradný veterinárny lekár/telefón:
Dátum podozrenia:.....
Dátum potvrdenia:.....

Názov prevádzkarne:.....
Adresa prevádzkarne:.....
Farma:.....Okres:.....Kraj:.....
Registračné číslo farmy:.....

Súkromný veterinárny lekár:Prítomný: áno nie

Anamnestické údaje

Týždenný úhyn

údaje týkajúce sa úhynu za posledných 6 týždňov pred podozrením na ohnisko pseudomoru hydiny

Týždeň		Počet uhynutých zvierat
Od	Do	

Komentár:

.....
.....
.....
.....
.....

Dátum nástupu prvých klinických príznakov pseudomoru hydiny:.....

Klinické príznaky pozorované chovateľom:

.....
.....
.....
.....

Celkový počet hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí (živé aj mŕtve)	Počet chorých	Počet uhynutých	Počet utratených

Tieto informácie zodpovedajú dátumu prijatia obmedzujúcich opatrení z dôvodu podozrenia výskytu pseudomoru hydiny v chove.

Klinické vyšetrenie podľa druhov

Druh:

- Depresia
- Respiračné príznaky: mierne
 ťažké
- Pokles alebo zastavenie znášky
- Edém, cyanóza alebo kožné krvácaniny
- Diarrhoea
- Nervové príznaky
- Iné

.....
.....
.....
.....
.....

Patologicko - anatomický nález

Rinitída a sinusitída	☐	
Tracheitída	Katarálna ☐	Hemoragická ☐
Zápal vzduchových vakov (aerosakulitída)	☐	
Hemorágie	Epikard ☐	
	Endokard ☐	
	Žalúdočná sliznica ☐	
	Ovariálne folikuly ☐	
Enteritída	Katarálna ☐	Hemoragická ☐

Iné:

.....

Poznámky:

.....

Odobraté vzorky:

druh hydiny a iného vtáctva žijúceho v zajatí/typ vzorky/počet

.....

Podpis a pečiatka úradného veterinárneho lekára:

.....

Príloha č. 12 - Počet a lokalizácia všetkých schválených chovov hydiny

Aktuálny zoznam schválených chovov hydiny sa nachádza na webovej stránke:

<http://www.svps.sk/zvierata/zoznamy.asp?LANG=SK>